

Dags att lyssna - dags att agera

LUPP-rapport 2024

Förord	3
LUPP i Halmstad	4
Sammanfattning.....	5
Halmstad kommun och demokratiarbetet	7
Svaranden	8
Genomförande	8
Resultat och analys.....	9
Samhälle & demokrati	10
Livet som helhet.....	14
Fritid.....	17
Skola	25
Trygghet.....	31
Hälsa.....	36
Arbete & Framtid.....	45

Förord

LUPP – Lokal uppföljning av ungdomspolitiken - är en nationell enkät som syftar till att skapa en bättre kommun för unga genom att synliggöra ungdomarnas röster om sin livssituation. Hur de upplever sina liv, sina tankar och sina möjligheter. Under hösten har undersökningen genomförts i Halmstads kommun och över 2100 unga har gett sin syn på frågor som berör familj, skola, trygghet, hälsa, fritid, demokrati, arbete & framtid. I denna rapport kommer du få en inblick i hur ungdomar i Halmstads kommun upplever sin vardag, vad de gör på fritiden, om Halmstad är en trygg plats, möjligheter till inflytande, trivsel i skolan och hur de mår. Halmstads kommun har många kloka ungdomar som vill göra sina röster hörda och påverka framtiden för att förändra sin verklighet tillsammans med vuxna. När ungdomars röster efterfrågas kommer också ett ansvar för vuxna och beslutsfattare att lyssna på dem. Genom att lyssna på vad unga har att säga kan vi tillsammans förbättra och skapa ett samhälle där alla har lika rättigheter. Svaren i LUPP-enkäten är ett sätt att fånga upp ungdomarnas tankar men för att förstå resultaten på djupet är dialog med ungdomarna viktigt för alla som behandlar frågorna som lyfts i LUPP.

Tillsammans med resultat från andra undersökningar utgör LUPP en god grund för att kunna identifiera utvecklingsområden. Det skapar möjligheter att sätta upp mätbara mål, se om tidigare insatser gjort verkan och få indikationer på förbättringsområden. Enkätsvaren ger Halmstads kommuns invånare, tjänstepersoner och politiker möjlighet att förstå behov som ungdomarna uttrycker för att kunna förbättra deras livssituation. LUPP är ett verktyg som ger oss kunskap om hur unga har det för att ta bättre beslut som påverkar dem. Den förståelsen är viktig för att kunna arbeta vidare med förändring och för att anpassa insatser.

I rapporten redogörs en översiktsskild av ungdomars livssituation inom flera områden och visar på likheter och skillnader mellan ungdomars upplevelse främst beroende på kön, funktionsnedsättning, socioekonomisk bakgrund samt sexuell läggning. Detta möjliggör en större förståelse för huruvida alla ungdomar har lika villkor och möjligheter i samhället. Arbetet med analysen av LUPP:en 2024 har varit gediget och flera infallsvinklar har lyfts. Analysen visar på vilka områden och insatser som Halmstads kommun behöver arbeta mer med.

Jag vill passa på att rikta ett stort tack till alla som har varit en del av analysarbete. Ett extra tack till Andréa Jacobsson, Anna Engl, Caroline Zackariasson, Cecilia Carlsson, Daniel Jönsson, Johanna Kullinger, Mårten Andersson, Per-Henrik Beischer, Pernilla Holmén, Therese Wallgren, Ulrika Andersson samt andra tjänstepersoner som stöttat i olika delar av arbetet. Stort tack till alla skolor och de kontaktpersoner som sett till att genomförandet av undersökningen skett.

Tack till ungdomarna som hjälpte oss att förstå och tolka resultatet för LUPP och som kom med kloka förklaringar om hur det är att växa upp i dagens samhälle.

Till sist ett stort TACK till alla er ungdomar som valt att svara på enkäten och delat med er av era upplevelser av Halmstad. Ni är över 2100 ungdomar som besvarat hur ni vill att Halmstad ska utvecklas för att bli en bättre plats för unga.

Jennie Aronsson,

Projektledare för LUPP 2024 i Halmstads kommun.

LUPP i Halmstad

LUPP står för Lokal uppföljning av ungdomspolitiken och är en enkätundersökning som tagits fram och tillhandahålls av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). LUPP är en del av de nationella ungdomspolitiska målen: alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen¹. Genom att unga besvarar de chans att uttrycka hur de upplever sin livssituation och på så sätt påverka.

LUPP kan användas och riktas till ungdomar i olika åldrar mellan 13 år och 25 år. Halmstads kommun har valt att rikta enkäten till ungdomar i årskurs 8 i grundskolan, år 2 på gymnasiet samt anpassad grundskola i dessa årskurser. LUPP har genomförts fem gånger tidigare i Halmstad: 2009, 2012, 2015, 2018 och 2021. Att regelbundet genomföra LUPP gör det möjligt att följa resultaten över tid.

De kommunala grund- och gymnasieskolorna gör årligen egna elevenkäter som riktar sig till samtliga ungdomar från årskurs 3 till sista året på gymnasiet som bygger på Skolinspektionens ”Skolenkät”. Även om frågorna inte är identiska i LUPP-enkäten och elevenkäterna så spänner frågorna över samma och/eller liknande områden. En fördel med de kommunala elevenkäterna är att de kan tillskrivas en högre validitet och tillförlitlighet för att kunna generalisera utifrån populationsgruppen i de frågeområden som enkäterna har gemensamt.

En annan fördel med elevenkäten är att den är jämförbar över tid samt nationellt då den utgår från de statliga målområdena för skolan (vilka regleras i lag och styrdokument och är de samma över tid).

Det är därför bra att använda elevenkäterna som ett raster mot LUPP-enkäten på respektive skola samt för huvudman.

LUPP-resultaten är en övergripande bild över ungas liv och deras tankar om det och utgör ett viktigt underlag för beslutsfattande.

¹ [Ungdomspolitisk skrivelse Skrivelse 2020/21:105 - Riksdagen](#)

Sammanfattning

Samhälle & demokrati

Kunskapen om vilka möjligheter ungdomar har att framföra sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen är låg. Cirka en tredjedel av ungdomarna vill vara med och påverka medan drygt två tredjedelar inte vill det. Den fråga som ungdomarna i referensgruppen lyfte som viktigast att påverka är tillgången till sommarjobb. Många har ganska stort förtroende för vuxna i helhet men det är ändå drygt en tredjedel som har lite eller mycket lite förtroende för vuxna. Drygt hälften av ungdomarna vet att bankkonventionen finns men kännedomen om vad rättigheterna kan innebära i praktiken är låg, ungefär var femte ungdom vet det. Ungefär en tredjedel av ungdomarna tror att vuxna har vetskap om barnkonventionen, en tredjedel tror att vuxna delvis vet om den men att de inte bryr sig om barnets rättigheter och en tredjedel tror att vuxna vet och tar hänsyn till rättigheterna som finns i barnkonventionen.

Livet som helhet

Majoriteten av ungdomarna är nöjda med livet som helhet, ungdomar med funktionsnedsättning samt HBTQIA+ungdomar är något mindre nöjda med livet som helhet. Jämfört med 2018 och 2021 så är det färre ungdomar som är missnöjda med livet 2024. Ungdomarna uttrycker nöjdhet med kompisar, familj och fritid och är minst nöjda med skolan och den egna ekonomin. Oron för föräldrarnas ekonomi är inte särskilt stor och de flesta uppger att de kan köpa det de behöver och göra vad de vill. Det är 11% som uppger att de vid ett eller flera tillfällen fått avstå från att göra eller köpa något på grund av familjens ekonomi. Oron för sina egna pengar har ökat, främst i år 2, sedan 2021.

Fritid

Majoriteten av ungdomarna som har svarat på enkäten är nöjda med sin fritid. Killar är mer nöjda med sin fritid och de tycker också att det finns mer att göra på fritiden jämfört med tjejer. De flesta ungdomar ägnar sin fritid åt att streama film/serier, titta på Youtube, TV eller gå på bio, träna/idrotta, umgås med kompisar, vara ute i naturen samt spela online spel, dataspel eller tv-spel. Det är fortsatt ungdomar som uppger att de behövt avstå fritidsaktiviteter av olika anledningar. Att det kostar för mycket är en av de anledningar som ökat mest sedan senaste undersökningen. I årets LUPP-undersökning ställer vi för första gånger frågor om ungas läsvanor. Resultatet visar att tjejer läser mer än killar men av samtliga ungdomar som besvarat enkäten är det 36% som läser max två böcker per år och i år 2 är det 46% som aldrig läser en fysisk för nöjes skull.

Skola

80 % av ungdomarna i årskurs 8 respektive 90 % av ungdomarna i år 2 uppger att undervisningen är ganska eller mycket bra. 76% av eleverna i år 8 uppger att de tycker att de får stöd av lärarna när de behöver, motsvarande siffra för år 2 är 82%. Enkäten 2024 visar att det är fler ungdomar som uppger att stämningen på skolan är något sämre jämfört med tidigare LUPP-enkäter. Ungdomarna uppger att de är minst nöjda med skolmiljön utomhus och skolmaten.

Trygghet

De flesta ungdomar i både år 8 och år 2 är trygga i sitt hem och bostadsområde. De platser som upplevs som otrygga är framför allt skolan och kollektivtrafiken. Generellt så är det vanligare att killar är brottsutsatta än tjejer. Det brott som flest utsätts för oavsett om man är tjej eller kille, går i år 8 och år två är hot IRL eller online. När det gäller mobbing, trakasserier och att bli utfrysad så är siffrorna stabila. Detsamma gäller att bli orättvist behandlad som går åt rätt håll. Dock är unga med funktionshinder samt HBTQIA+unga mer utsatta både när det gäller mobbing och orättvis behandling.

Hälsa

De flesta på gymnasiet dricker energidryck och många dricker flera gånger i veckan. Frågorna om energidryck och koffeintabletter är nya och finns inte med sedan tidigare. Det är fler ungdomar som röker e-cigarett än cigaretter (ny fråga för i år). Snusningen ökar för tjejer på gymnasiet. Ungdomar uppger att de dricker mindre alkohol, starköl, starkcider, alkohäsk, vin eller sprit. Även om de flesta ungdomar inte har använt narkotika är det fler ungdomar i åk 8 som har använt narkotika än tidigare. Det är 3 % i båda årsgrupperna som dagligen eller flera gånger i veckan spelar om pengar och på gymnasiet gäller det i stort sett bara killarna. När det gäller träning och fysisk aktivitet syns skillnader mellan killar och tjejer avseende träning/idrott/gym flera gånger i veckan där killar tränar mer än tjejer och det gäller både i åk 8 och år 2. Vad gäller måltider är det en stor andel ungdomar både i åk 8 och år 2 som väljer att hoppa över frukosten men något färre som väljer att hoppa över skollunchen.

Arbete & framtid

Cirka 89% av ungdomarna både i åk 8 och år 2 på gymnasiet uppger att de ser positivt på framtiden. Killar uppger över lag att de ser mer positivt på framtiden än tjejer. Ungdomar med funktionsnedsättning samt HBTQIA+ungdomar ser något mindre positivt på framtiden.

84% av eleverna i åk 8 uppger att de helst vill studera vidare på gymnasiet direkt efter grundskolan. Av samtliga svarande i åk 8 och år 2 på gymnasiet uppger 60 elever att de redan har startat ett företag och 1143 ungdomar svarar att det skulle kunna tänka sig att starta ett företag i framtiden.

Halmstad kommun och demokratiarbetet

På Halmstad kommuns hemsida beskrivs kommunens arbete för demokrati och delaktighet². Rätten till delaktighet är lagstadgad och gäller alla invånare. Halmstads kommun arbetar för att utveckla demokratin och öka delaktigheten. När invånare inkluderas i beslut blir besluten ofta bättre eftersom fler har kunnat uttrycka åsikter, idéer och erfarenheter. Sedan 1 januari 2020 är barnkonventionen³ lag i Sverige, vilket innebär att Halmstads kommun har en skyldighet att säkra barns delaktighet i beslut som rör dem.

Halmstads kommuns uppdrag som demokratiaktör innebär att säkra alla invånares mänskliga rättigheter. Det betyder att det ofta behövs särskilda insatser för vissa individer eller grupper för att alla ska få möjligheten till ett bra liv. I arbetet för att utveckla demokratin samarbetar Halmstads kommun med många olika delar av samhället. Förutom invånarna gäller det också till exempel företagare och föreningar. Vi är alla en del av demokratin.

I kommunfullmäktiges verksamhetsplan⁴ står det att kommunledningsförvaltningen ska bidra till att stärka tilliten till demokratin och förtroendet för kommunen. Vidare står det att ett av kommunstyrelsens och kommunledningsförvaltningens grunduppdrag är att stärka och främja den lokala demokratin genom att leda och samordna kommunövergripande insatser. För att bygga förståelse för demokratiska processer och beslutsfattande är kommunikation viktigt och genom den stärka förtroendet för kommunen. Ledamöterna i kommunstyrelsen har en viktig roll i detta, att möta och samtala med kommuninvånarna. Genom möten och samtal kan förtroendet för demokratin samt viljan att rösta öka.

I LUPP-enkäten finns frågor kring hur unga tänker om framtid, skola, fritid med mera och i Halmstads Mål med budget 2025–2029⁵ går det att läsa om hur politiken tänker om dessa frågor. I dokumentet står det bland annat att Halmstad kommun ska vara en kommun som unga vill studera, bo och arbeta i och man ska arbeta för att Halmstad ska vara ett attraktivt alternativ för arbetande och studerande unga. Då behövs ett nära samarbete mellan gymnasie-, högskola och näringsliv samt varierat bostadsutbud. Vidare beskrivs arbetet för en jämlik skola där alla barn ska ha samma utvecklingsmöjligheter oavsett var man bor, vilket kön man har eller vilka uppväxtvillkor man har fötts med. Det ska finnas förutsättningar för meningsfull fritid oavsett var man är i livet och oavsett var i kommunen man bor och med kommunen som samarbetspartner kan civilsamhället få förutsättningar att med sin förmåga fånga upp människor i ett meningsfullt sammanhang.

² [Så arbetar vi med demokrati och delaktighet - Halmstads kommun](#)

³ [Läs barnkonventionen här | unicef.se](#)

⁴ [Kallelse](#)

⁵ [Mål med budget 2025-2029 , Halmstads kommun](#)

Genomförande

Undersökningen genomfördes i oktober-november 2024. Datainsamlingen gjordes genom en webbenkät på skolorna. Det är främst skolorna som skött insamlingen under lektionstid, men elever som varit på arbetsplatsförlagt lärande (APL) har uppmuntrats att besvara enkäten.

En analysgrupp med tjänstepersoner från kommunens förvaltningar, KLF, TFF, KUF, SOC, BUF och UAF, har sammanställt resultaten och gjort analyser för respektive område i undersökningen. Fokus har varit att synliggöra avvikelser över tid samt att identifiera skillnader och likheter mellan olika grupper främst utifrån kön, ålder, socioekonomi, funktionsnedsättning samt sexuell identitet.

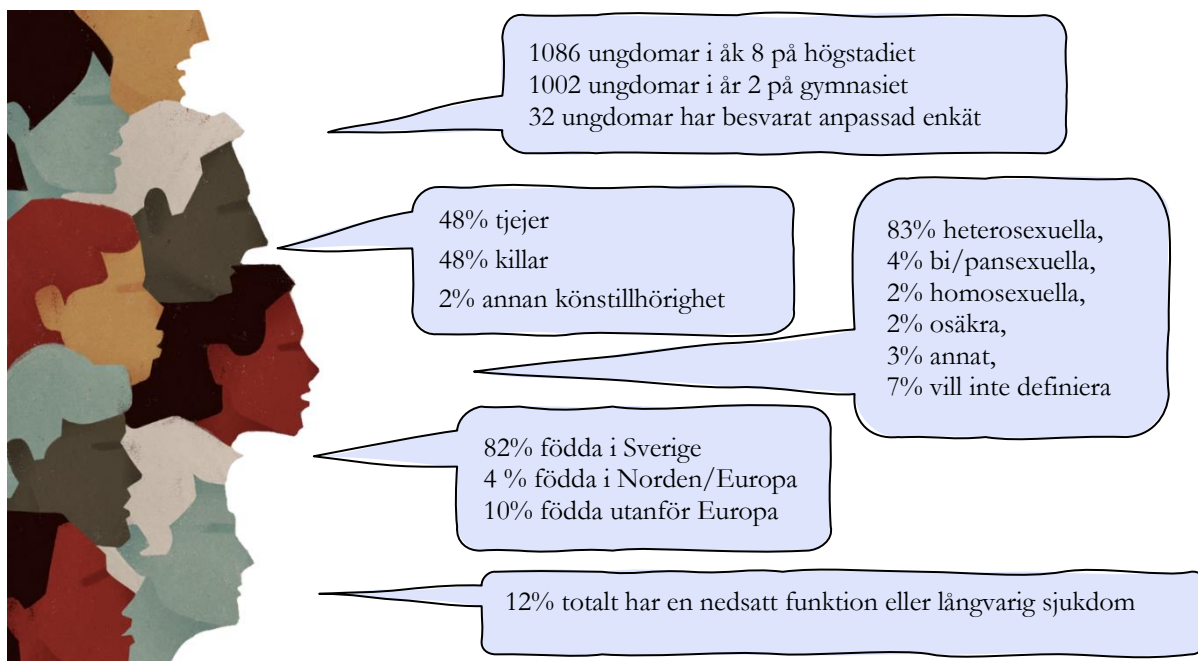
Det är ett flertal personer som synat materialet i olika omgångar, vilket är en metod som stärker kvaliteten i analysen.

I syfte att samla in mer detaljerad information baserat på resultaten har gruppintervjuer genomförts med en referensgrupp av ungdomar. 21 ungdomar från elva kommunala och fristående grund- och gymnasieskolor deltog i samtalsgrupper, förberedda och ledda av analysgruppens medlemmar. I samtalen lyftes ungdomarnas tankar och åsikter kring resultaten. Ungdomarnas syn på och kunskap om det samhälle som de växer upp i är viktig att lyfta.

Fördelen med en referensgrupp är att kunna gå djupare in på hur ungdomar upplever vissa sakfrågor, men också ge ungdomarna möjligheten att lämna förslag och önskemål. Det är deras syn på verkligheten som lyfts. Viktigt att ta i beaktande är att referensgruppen inte talar för alla ungdomar utan enbart utifrån sina egna erfarenheter och villkor.

Svaranden

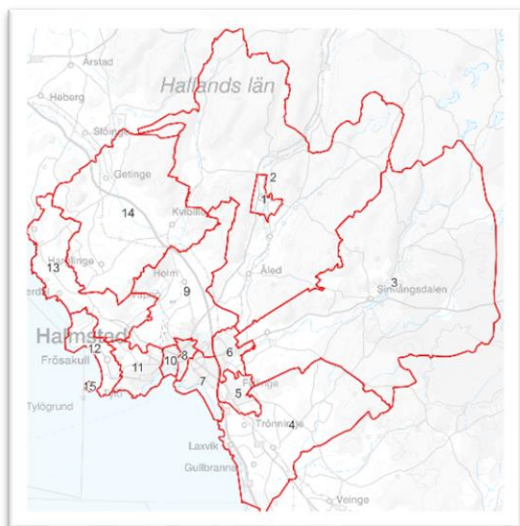
2120 ungdomar har svarat på LUPP-enkäten!

Totalt sett svarade 2120 ungdomar på LUPP-enkäterna vilket innebär en svarsfrekvens på 76,5%. I åk 8 svarade 1086 (81%) ungdomar och i år 2 svarade 1002 (72%). Av de svarande var 48% tjejer, 48 % killar samt 2 % annan könstillhörighet. 12% har uppgett att de har funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom, som till exempel dyslexi, NPF-diagnos, nedsatt hörsel eller syn. 76% (årkurs 8) respektive 80% (år 2) definierar sig som heterosexuella, drygt 4 % definierar sig som bi/pansexuella och cirka 2 % homosexuella.

I år användes LUPP för anpassad skolgång för första gången och det är totalt 32 ungdomar som har besvarat den, varav 21 har uppgett att de går i gymnasiet och åk 8 på grundskolan (tre ungdomar har inte angett årskurs). Alla ungdomar som besvarat anpassad enkät är inte inskrivna i anpassad skola utan mentorerna har anpassat valet av enkät utifrån den enskilde eleven. Därför har vi ungdomar som går i anpassad skolgång som har besvarat ordinarie LUPP och ungdomar i grund- och gymnasieskolor som har besvarat den anpassade enkäten.

Här bor ungdomarna som svarat

1. Oskarström 5%
2. Johansfors/Sennan/Skavböke/Slättåkra/Åled, 3%
3. Marbäck/Simlångsdalen/Skedala/Skedalahed 3%
4. Eldsberga/Gullbranna/Laxvik/Påarp/Trönninge/Tönnersjö 5%
5. Fyllinge 4%
6. Brogård/Snöstorp/Vallås 8%
7. Andersberg/Engelbrekt/Gustavsfält/Larsfrid/Linehed/Nyatorp/Nyhem /Östergård/Östra förstaden/Östra stranden 13%
8. Centrum/Galgberget/Gamletull/Kattegatt/Söder/Slottsbron/Slottsjorden /Örjansområdet, 9%
9. Frennarp/Furet/Holm/Hålan/Kärleken/Norra Utmarken/Sannarp/Slottsmöllan/Sofieberg/Tegelbruket/Vapnö 7%

10. Alet/Mickedala/Rotorp/Väster 4%
11. Bergsgård/Bäckagård/Eketånga/Karlstorp/Pålsbo/Ranagård/Söndrum/Stenhuggeriet 10%
12. Frösakull/Görvik/Ringenäs/Sandhamn/Tylösand/Vilshärad 4%
13. Gullbrandstorp/Haverdal/Steninge/Särdal, 6%
14. Getinge/Harplinge/Kvibille/Rävinge, 5%
15. Laholms kommun, 3%
16. Hylte kommun 3%
17. Annan kommun/annat område 5%
18. Valt att inte besvara 3%

Resultat och analys

Ambitionen i analysarbetet har varit att belysa ungdomars tankar och upplevelser inom olika områden. Samt att synliggöra likheter och skillnader mellan grupper när det gäller jämställdhet, socioekonomi, funktionsrätt samt sexuell identitet⁶. Analys av resultatet har i första hand gjorts genom att jämföra kön, årskurser, funktionsnedsättning eller ej och vilka bostadsområden unga angett att de bor i. Det är ungdomarna själva som angett vilka av dessa grupper de tillhör.

Resultaten som redovisas i rapporten är främst avvikelser och skillnader (ibland likheter) mellan olika grupper, eller där jämförelser gjorts utifrån forskning eller andra undersökningar.

Det interna bortfallet varierar mellan 1–8% på frågorna, vilket gör att det är svårt att få exakta procentsatser utifrån det totala antalet svarande. Enkätens uppbyggnad gör det möjligt för ungdomarna att välja om de vill svara på frågan eller gå vidare utan att fylla i något svarsalternativ. Bortfallet kan bero på att frågan är känslig, svårtolkad eller irrelevant.

Eftersom vissa grupper är små till antalet bör jämförelser mellan grupper göras med försiktighet för att säkerställa statistisk relevans.

- 12% (färre än 250) av ungdomarna uppger att de har funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom,
- 8% (färre än 160) av ungdomarna uppger sexuell identitet inom HBTQIA+,
- 9% (färre än 180) av ungdomarna är osäkra på eller vill inte definiera sin sexualitet,
- 2% (färre än 40) av ungdomarna identifierar sig med annan könstillhörighet än kille eller tjej,
- Färre än 35 har besvarat den anpassade enkäten.

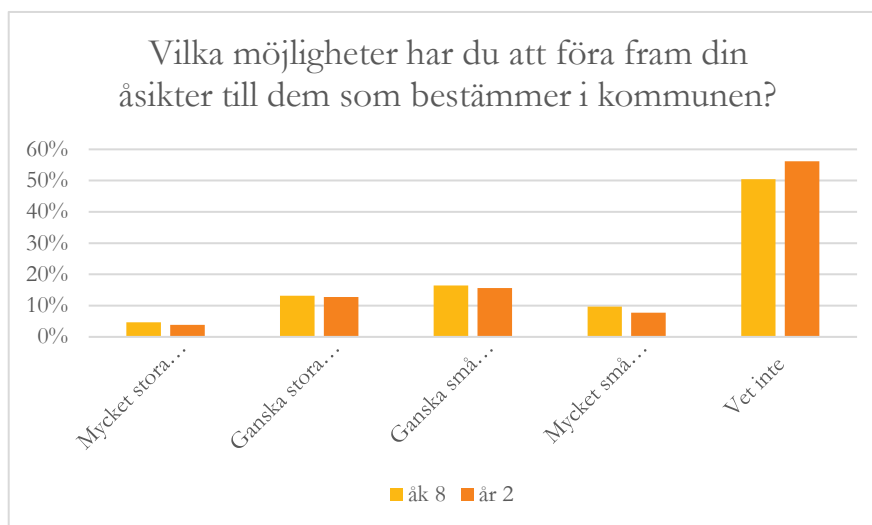
Jämförelser är svåra på grund av urvalsstorleken och resultaten bör därför tolkas med försiktighet, snarare än att de inte alls kan jämföras. Svar från den anpassade enkäten analyseras separat och sammanfattas i relevanta områden i rapporten, med hänsyn till att frågorna inte helt överensstämmer med den ordinarie enkäten. I rapporten redovisas svar från ovan grupper som utmärker sig från det totala resultatet, oberoende av storlek, för att belysa gruppens livssituation. För att fördjupa förståelsen av resultaten, särskilt för mindre grupper, föreslås dialog med ungdomarna genom fokusgrupper eller intervjuer. Detta kan bidra till att belysa deras upplevelser och ge kompletterande insikter.

När analysen gjordes och rapporten skrevs för Halmstad kommun var den nationella rapporten ännu inte klar, därför har det inte gjorts några jämförelser med riket.

⁶ [Vad är funktionsrätt? | Funktionsrätt Sverige](#)

Samhälle & demokrati

Mer än hälften av ungdomarna anger ”vet inte” i båda grupperna på frågan ”Vilka möjligheter har du att framföra dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen? Av tjejerna är det 60% som uppger att de inte vet vilka möjligheter de har att föra fram sina åsikter medan det är 53% av killarna som uppger samma sak. 27% av killarna och 25% av tjejerna

uppger att de har ganska små eller mycket små möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen. 21% av killarna uppger att de har mycket eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen, bland tjejerna är det endast 16% som uppger det.

På frågan om de ungdomarna vill vara med och påverka så är det 31% av dem som svarar att de vill det medan 65% svarar att de inte vill det.

I samtal med referensgruppen ställdes frågorna:

- Hur kan man föra fram åsikter?
- På vilket sätt?

”I skolan kan vi framföra tankar till rektor, fråga andra ungdomar.”

”Elevrådet finns inte - det typ dog ut.”

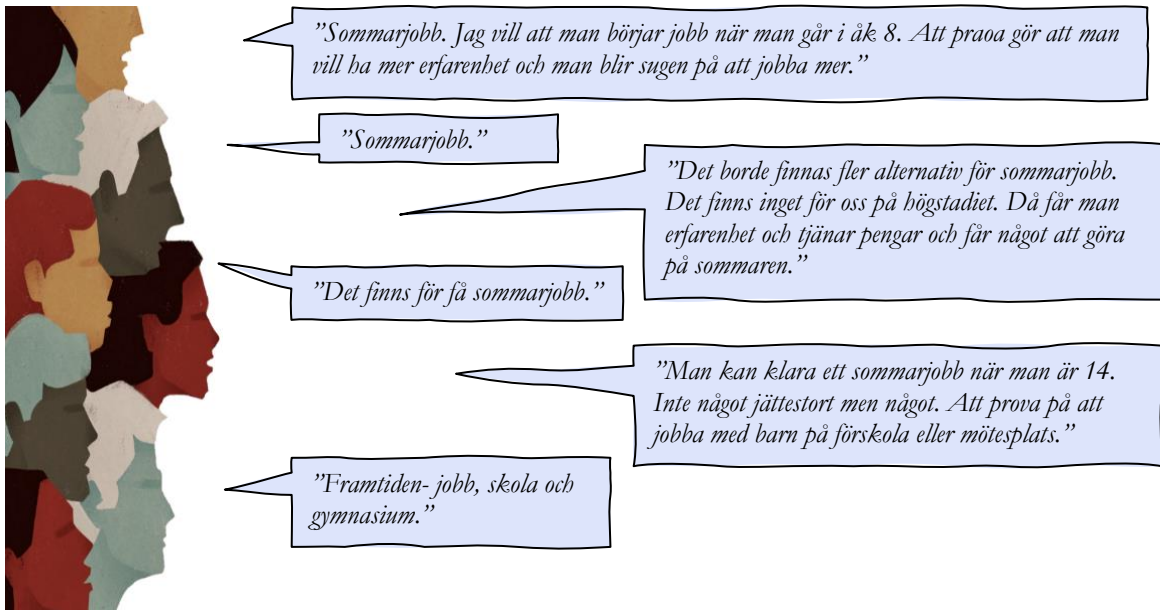
”Den enda grejen vi kan säga är på enkäter, eller i ett elevråd. Men det händer inte så mycket sen. Det kan vara svårt med förändringar.”

”Det kan vara svårt att få sin röst hörd, men om man går ihop i en grupp så blir det lättare. Till exempel att prata. Jag vet inte om vi har ett elevråd. Men det blir ändå inte så stor skillnad. Det vi ungdomar önskar kan vara svårt att lösa.”

”I skolan kan man prata med lärare, rektorer. I kommunen kan vi inte göra så mycket när det handlar om större grejer. Det händer inte mycket. Utanför skolan är det svårt att påverka. Det är svårt att påverka det man vill ska hända.”

Referensgruppen fick den fördjupande frågan; *Vilken är den viktigaste frågan att påverka i kommunen för ungdomar?* Ungdomarna är enade i vad de tycker är viktigast – sommarjobb även för ungdomar på högstadiet. Se mer under rubriken Arbete & framtid.

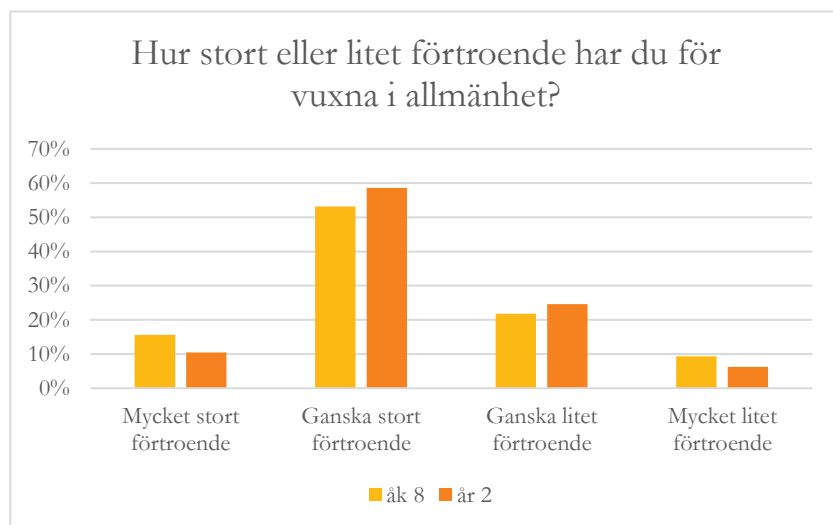

Nästan var tredje ungdom i båda grupperna har ganska litet eller mycket litet förtroende för vuxna. Tjejer har lägre förtroende för vuxna i allmänhet än killarna. 35% av tjejerna uppger att de har ganska eller mycket lite förtroende för vuxna, motsvarande siffra är 26% av killarna.

Hos ungdomar med funktionsnedsättning och

HBQTQA+ungdomar är förtroendet för vuxna i allmänhet något lägre än andra ungdomar.

Förtroende för vuxna

I dialog med referensgruppen ställdes frågorna:

- *Vilka vuxna kan man vända sig till? Vilka vänder sig dina kompisar till? När och vilka, vad krävs det för att man skall vända sig till den vuxnen? Har du några positiva/negativa erfarenheter av att vända dig till vuxna?*
- *Vad tror du är det viktigaste för att skapa förtroende?*

"Det beror på vad som har hänt i livet. Det gör skillnad på om man lutar på vuxna eller inte."

"Man måste ha förtroende för vuxna för att kunna prata med dom."

"Det är de vuxna som gör saker och hjälper till med saker. Vissa gör saker. Vissa gör inget, till exempel om man blivit mobbad och en lärare gör något åt detta."

"Det beror på vilka vuxna som det är. Vissa kan förstå. Det finns de som lyssnar och som verkligen vill hjälpa oss, de lutar vi på."

"Föräldrar, lärare och mentorer vänder man sig till."

"Det kan vara en tränare."

"Elevhälsan."

"Det beror helt på vilken relation man har till de vuxna."

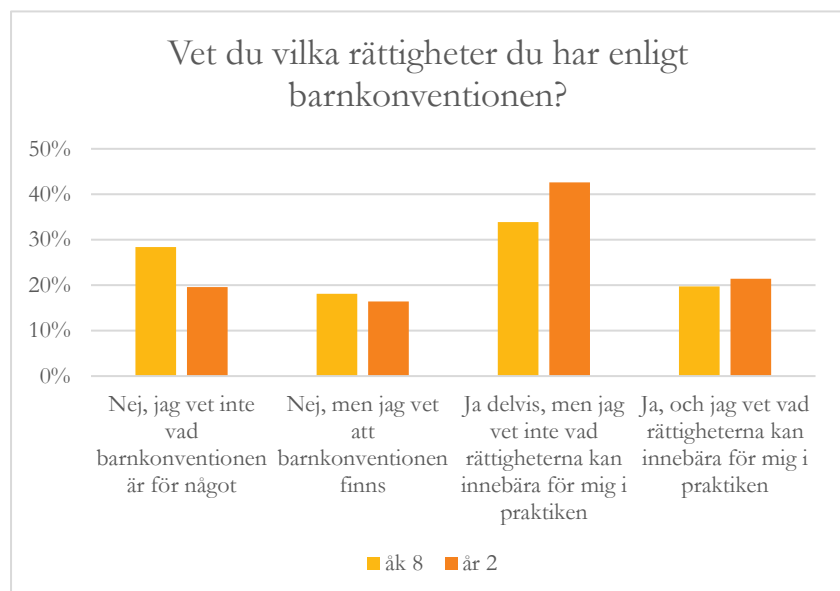
"Man lutar mer på sina kompisar och man förstår varandra."

"Vi lutar på de lärare som vi har en relation till."

"Kuratorn bara lyssnar - gör inget."

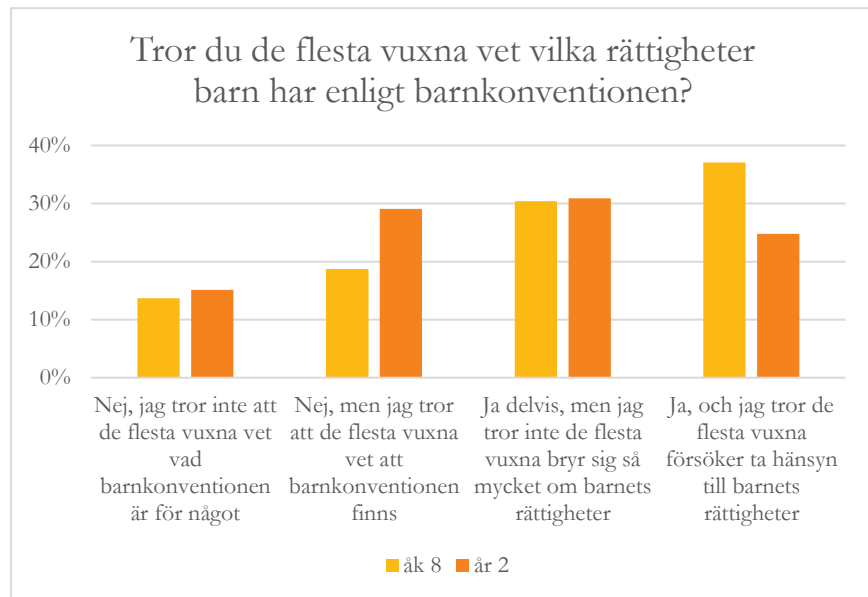
Enkäten visar att 52% i åk 8 och 57% i år 2 vet om att barnkonventionen finns men kännedomen om vilka rättigheter barnkonventionen ger och vad de kan innebära för dem i praktiken är låg. Inom båda grupperna är det ca 20% som vet om vad rättigheterna kan innebära för dem i praktiken. Det är inga större förändringar sen frågan ställdes första gången 2021. Svartalternativen är förändrade därför går det inte att redovisa resultatet över tid.

Barnkonventionen

På frågan om ungdomarna tror om vuxnas kunskap om barnkonventionen kan man se att de tror att ca 20–30% av de vuxna har vetskap om barnkonventionen.

Ungdomar i åk 8 (37%) och år 2 (25%) tror att de flesta vuxna försöker ta hänsyn till barnets rättigheter. Enkäten visar att ca 30% av de svarande tror inte att de vuxna bryr sig så mycket om barns rättigheter.

I dialog med referensgruppen ställdes frågan: *Varför tror du att det är så?*

”När en elev säger sin åsikt och ingen lyssnar så tappar eleven förtroende. Vuxna bör men tar det inte så allvarligt och gör ingenting åt det.”

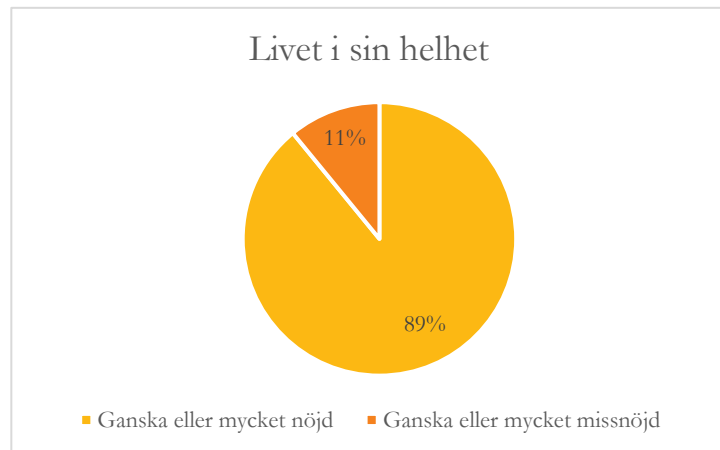
”När man berättar något för en vuxen så bör de vuxna reagera och agera direkt. Vuxna bör ställa fler frågor. Hur mår ni? Det är lättare när en vuxen frågar en elev än att en elev ska gå fram till en vuxen.”

”Återkoppling är jätteviktigt - framför allt när det är större ärenden som tar lång tid.”

”Ett ärende på x-skolan fick aldrig en återkoppling och då tappar ungdomarna förtroende för vuxna. Och frågar inte mer. Lyssna, våga fråga och bry sig.”

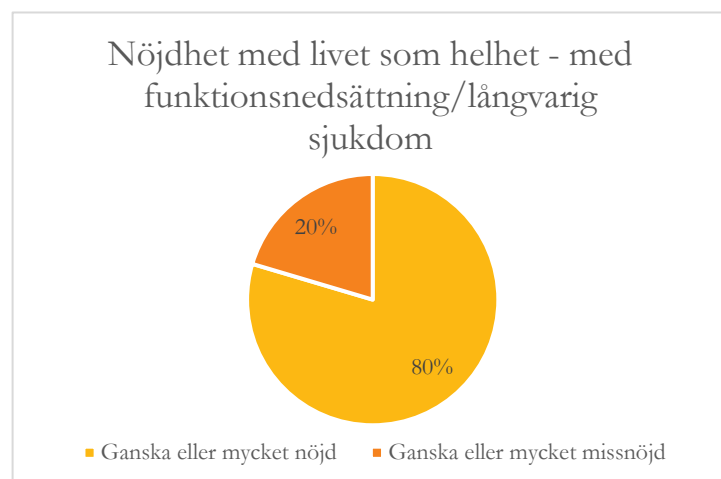
Livet som helhet

Hur nöjda är unga med livet i sin helhet? 89 % av samtliga svarande ungdomar som har svarat uppger att de är ganska eller mycket nöjda med livet i sin helhet och 11 % är ganska eller mycket missnöjda. Det innebär att av 2088 svarande ungdomar uppger 226 av dem att de är mindre nöjda med livet. Samtidigt påverkas ungdomar av alla de sammanhang som finns runt omkring dem. Till exempel om de har förutsättningar för en aktiv fritid, känner sig trygga eller har inflytande i skolan.

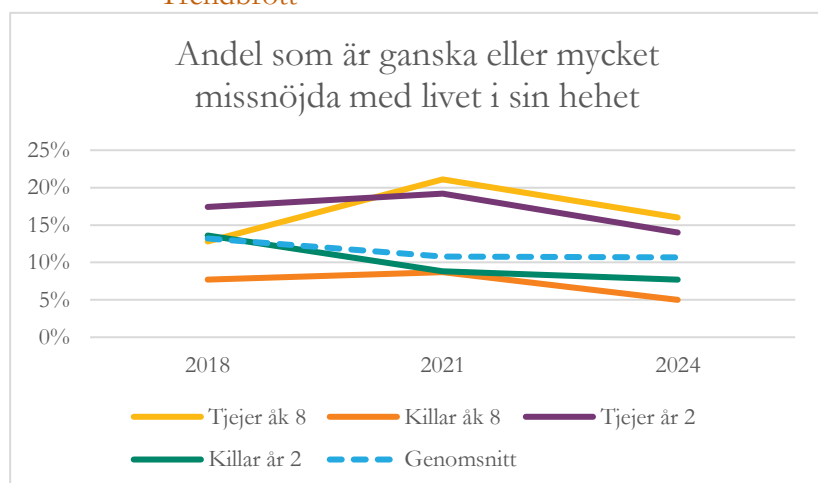
Fördelningen mellan åk 8 och år 2 vad gäller ganska eller mycket nöjda med livet i helhet är närmast identisk, en skillnad är att drygt hälften av ungdomarna i åk 8 är mycket nöjda med livet jämfört med 36% i år 2. HBTQIA+ungdomar (8% av svaranden) uppger att de är ganska eller mycket missnöjda med livet i högre grad än ungdomar i genomsnitt.

Av ungdomar som har angett att de har en funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom (12% av svaranden) ser nöjdheten med livet annorlunda ut. Det är färre som är ganska nöjda eller mycket nöjda med livet som helhet, och fler som är ganska eller mycket missnöjda med livet.

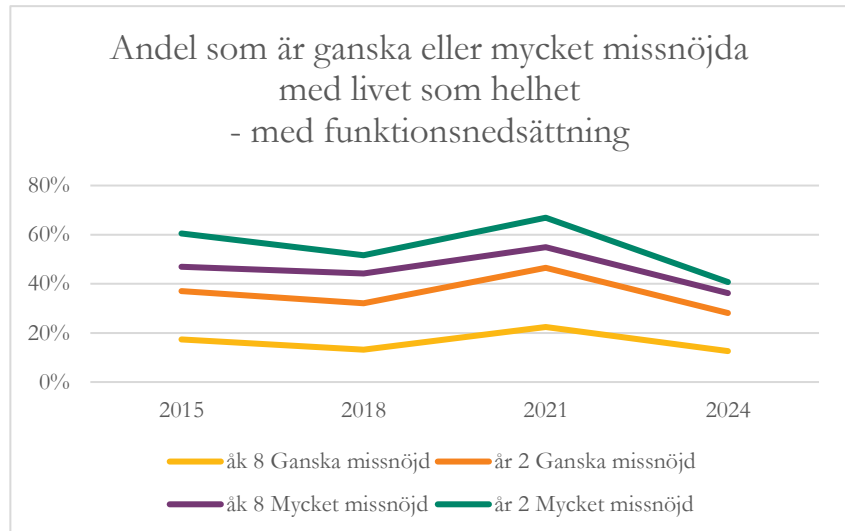

Det är färre ungdomar som är ganska eller mycket missnöjda med livet 2024 jämfört med 2018 och 2021. Genomsnittet är i stort sett samma för 2021 och 2024 men andelen tjejer som är missnöjda med livet har minskat med 5% sedan 2021. För killarna är motsvarande siffra 3,5%.

Trendbrott

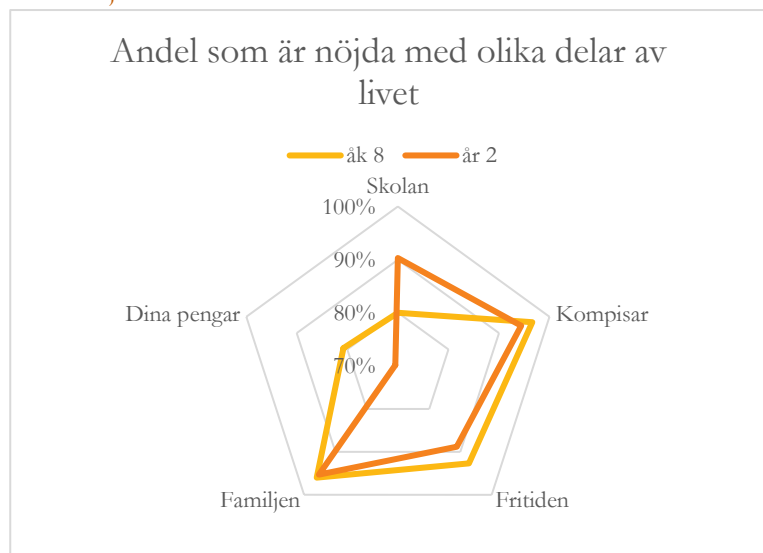
Tittar en fördjupat på ungdomar med funktionsnedsättning så har andelen som är ganska eller mycket missnöjda med livet sjunkit även här och är till och med lägre än 2018. En förklaring kan vara att restriktionerna under pandemin påverkade dessa ungdomar mer 2021 än andra ungdomar.

Hög andel är nöjda med olika delar av livet

Samtliga grupper uppger stor nöjdhet med kompisar, ca 95% är mycket nöjda eller ganska nöjda med sina kompisar. Det är fler killar (73%) än tjejer som är mycket nöjda med sina kompisar, medan tjejerna fördelar sina svar mellan mycket nöjd (59%) och ganska nöjd (36%).

Ungdomarna är i genomsnitt minst nöjda med skolan och den egna ekonomin.

Familj

Majoriteten är mycket nöjda eller ganska nöjda med sin familj. Det är 96% av ungdomarna i åk 8 som är nöjda med den och 95% i år 2. Av ungdomar med funktionsnedsättning har 93% uppgett att de är mycket nöjda eller ganska nöjda med sin familj. Jämför man killar och tjejer så är killar lite mer nöjda med sin familj än vad tjejerna är. HBTQIA+ungdomar är något mindre nöjda med sin familj, 88% är mycket eller ganska nöjda med den.

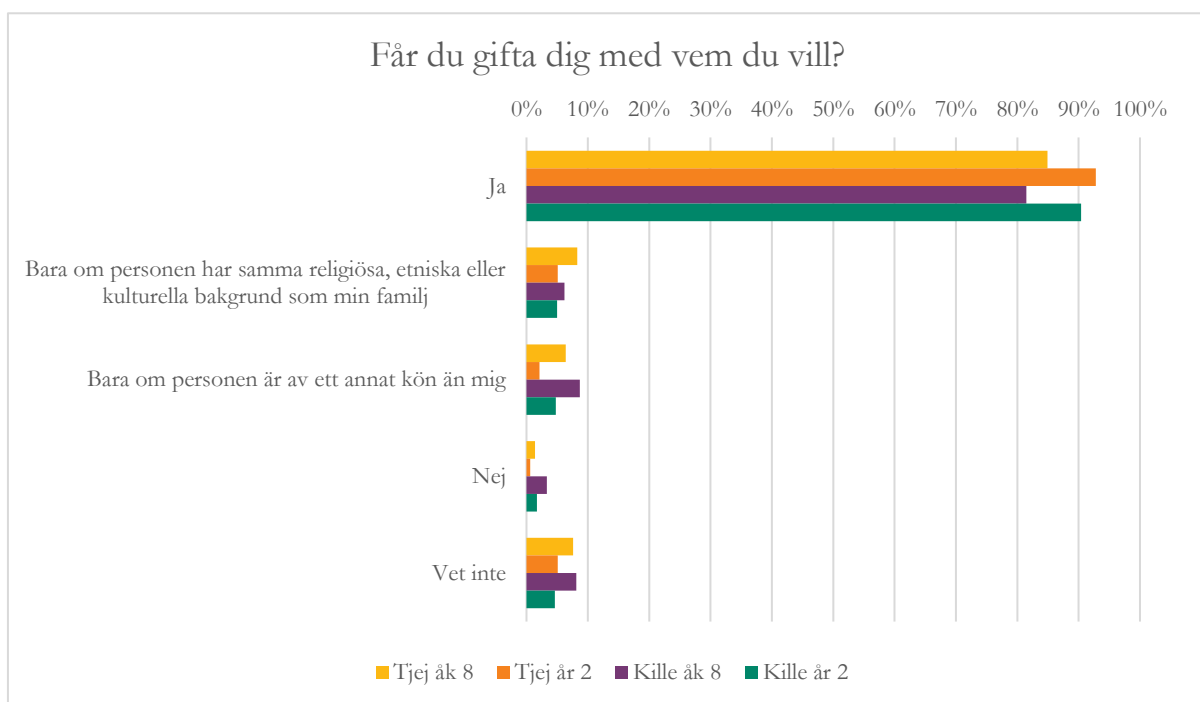
Vad gäller ungdomars oro för föräldrarnas ekonomi så är det 11% som är ganska eller mycket oroliga för familjens ekonomi. De flesta ungdomar uppger dock att de har föräldrar som har råd att köpa det de behöver och för att göra aktiviteter.

Ekonomi

Nöjdheten med den egna ekonomin har däremot minskat från LUPP 2021. Det är främst ungdomar i år 2 som upplever att deras egen ekonomi har blivit sämre, det är 70,5% som uppger att de är mycket nöjda eller ganska nöjda med sin ekonomi 2024. Motsvarande siffra var 2021 84%. För ungdomarna i åk 8 har nöjdheten gått från 89% 2021 till 81% 2024. Det är 11% av ungdomarna som varit med om att familjen vid ett eller flera tillfällen inte kunnat göra eller köpa något för att familjen inte har haft råd.

87% får gifta sig med vem de vill

Det är en lagstadgad rätt att få gifta sig med den man vill, men i Halmstad finns det ungdomar som upplever begränsningar i sitt val av partner. Även om de flesta uppger att de får gifta sig med vem de vill så finns det ungdomar som blir begränsade att välja utifrån religiös, etnisk samt kulturell bakgrund. Även partnerns könstillhörighet påverkar möjlighet att välja. Generellt är det fler killar och tjejer i åk 8 än i år 2 som uppger att de upplever begränsningar och det är även i denna åldersgrupp där flest har svarat att de inte vet om de får gifta sig med den de vill. Tjejerna i åk 8 uppger högst andel religiös, etnisk eller kulturell bakgrund som skäl, medan killarna uppger att framtida partner ska vara av motsatt kön. Det är också fler killar i åk 8 som uppger att de inte får gifta sig med den man vill. Det är svårt att hitta aktuell forskning kring hur många det är som upplever begränsningar i sitt val av partner. Ungdomsstyrelsen, 2009, bedömer att ungefär 70 000 personer i ålder 16–25 år i Sverige har ett begränsat eller villkorat val i förhållande till äktenskap och val av partner och att 8 500 av dessa unga känner sig oroliga för att inte själva få gifta sig med den de vill⁷.

⁷ Gift mot sin vilja - Myndigheten för ungdoms- och civilfrågor

Fritid

Majoriteten av ungdomarna som har svarat på enkäten är nöjda med sin fritid. De flesta ungdomar ägnar sin fritid åt att streama film/serier, tittar på Youtube, TV eller gå på bio, träna/idrotta, umgås med kompisar, vara ute i naturen samt spela online spel, dataspel eller tv-spel.

Det finns dock ungdomar som angett att de inte kan delta i fritidsaktiviteter på grund av olika anledningar. Att behöva avstå fritidsaktiviteter för att det kostar för mycket eller för att man inte kan ta sig dit är de främsta anledningarna. Att ekonomin skapar begränsningar är något som ökat med 15 procentenheter sedan senaste LUPP-undersökningen och över hälften av ungdomarna i år 2 har angett att de behövt avstå fritidsaktiviteter för att det kostar för mycket.

Andelen ungdomar som är medlemmar i en förening har stadigt minskat över tid, något som även årets resultat bekräftar. Detta är dock inte samma sak som att dagens ungdomar är mindre engagerade än tidigare, bara inte organiserade på samma sätt. Frågan är hur ger vi ungdomarna förutsättningar att delta i föreningsliv utifrån sina intressen och behov? Vad behöver föreningslivet göra för att fortsatt fånga upp ungdomar i ett meningsfullt sammanhang och hur kan vi tillsammans bidra?

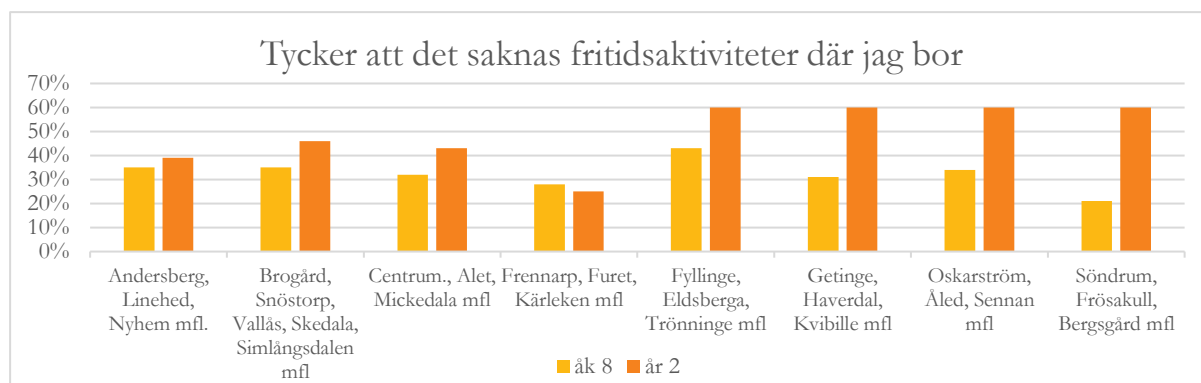
Årets resultat visar på att ungdomar i Halmstads kommun har olika förutsättningar för en meningsfull fritid. Tillsammans behöver vi arbeta för att sänka trösklarna och skapa förutsättningar för att **alla** barn och unga ska kunna ha en aktiv och meningsfull fritid. Detta gäller såväl inom kommunkoncernen som genom samverkan med civilsamhället och näringslivet.

Majoriteten nöjda med sin fritid

Det är fortsatt en stor andel ungdomar som svarat att de är ganska eller mycket nöjda med sin fritid. Årets resultat visar en ökning med två procentenheter sedan senaste LUPP-undersökningen (2021). I båda årskurserna visar resultatet på att killar är mer nöjda med sin fritid jämfört med tjejer. Det har skett en ökning gällande nöjdheten även bland ungdomar som uppgett att de har en funktionsnedsättning. I årets resultat är 87% ganska eller mycket nöjda med sin fritid, vilket kan jämföras med 80% vid senaste LUPP:en. Ungdomar som har besvarat anpassad enkät är också nöjda med sin fritid. Den största ökningen från 2021 har skett i åk 8 där nöjdheten ökat från 80% till 90%. Referensgruppen reflekterade över att man nog är nöjd med det utbud som finns men att det alltid kan tillkomma mer.

Ungdomar i åk 8 tycker generellt att det finns mer att göra på fritiden än ungdomar i år 2. Killar är mer nöjda med sin fritid och tycker också att det finns mer att göra på fritiden jämfört med tjejer. De som anser att det finns minst att göra är ungdomar i år 2 som angett att de har en funktionsnedsättning.

Samtidigt som majoriteten är nöjda med sin fritid upplever 32% av ungdomarna i åk 8 och 42% av ungdomarna i år 2 att det saknas fritidsaktiviteter där de bor. Ungdomar som angett att de har en funktionsnedsättning upplever detta i högre grad än de utan⁸. Referensgruppens tankar kring detta var att det skulle kunna vara avgörande var i kommunen man bor, att man skulle kunna uppleva detta i högre grad om man bor utanför centrum. Även hur lätt det är att ta sig till fritidsaktiviteterna med buss, bra cykel-/gångvägar menade de kunde spela in i hur man upplever tillgången till fritidsaktiviteter. Diagrammet visar att det till viss

⁸ Öppen fritidsverksamhet - om tillgänglighet och inkludering | MUCE
 Aktiv fritid – varför och hur? - MFD

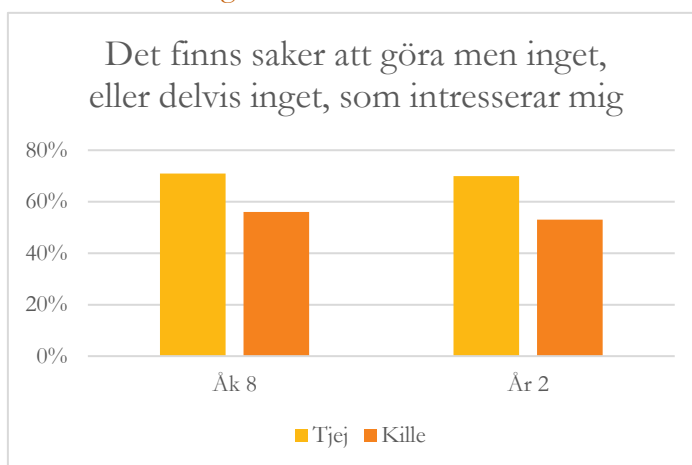
del går att se kopplingar till detta för ungdomar i år 2 men inte i lika stor utsträckning i åk 8. Därför är det svårt att säga om skillnaderna i svaren beror på var i kommunen man bor.

Fritidsaktiviteter finns – men delvis inget som intresserar

I LUPP:en får ungdomarna svara på om de instämmer med olika påstående kring varför de inte deltar i fritidsaktiviteter. Det berör områden som intresse, familjens påverkan, svårigheter att ta sig dit samt eventuella ekonomiska hinder. I

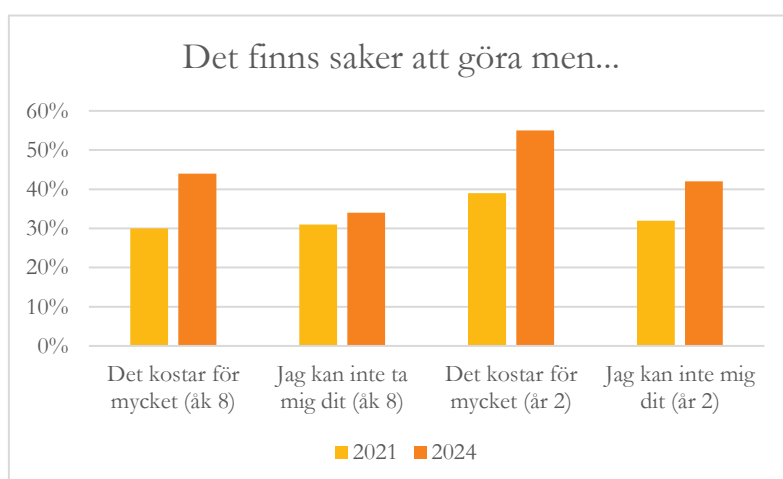
Folkhälsomyndighetens rapport *“Ungas röster om fysisk aktivitet – möjligheter, hinder och önskemål”*⁹ lyfts svårigheter att ta sig till fritidsaktiviteter, ekonomiska hinder samt att föräldrar inte vill att de unga rör sig i vissa områden som anledningar att ungdomar får avstå fritidsaktiviteter.

Drygt 60% av samtliga ungdomar har svarat att det finns saker att göra men inget, eller delvis inget, som intresserar dem. Denna siffra är oförändrad sedan senaste LUPP-undersökningen. Det är ingen signifikant skillnad mellan årskurserna, varken när man tittar på den totala andelen eller uppdelat på kön. Det är dock fler tjejer än killar som upplever att det inte finns saker som intresserar dem.

Ekonomi och svårt att ta sig – två anledningar till att ungdomar får avstå fritidsaktiviteter

Vid den senaste LUPP-undersökningen syntes, jämfört med resultat från tidigare år, en positiv förflyttning då färre upplevde att de behövde avstå fritidsaktiviteter på grund av svårigheter att ta sig dit. I årets resultat kan man inte längre se detta. 38% av ungdomarna har svarat att de helt eller delvis inte kan delta i fritidsaktiviteter på grund av att de har svårigheter att ta sig dit. I år 2, där den största ökningen har skett, har andelen ökat med tio procentenheter sedan 2021. Det har skett en ökning även

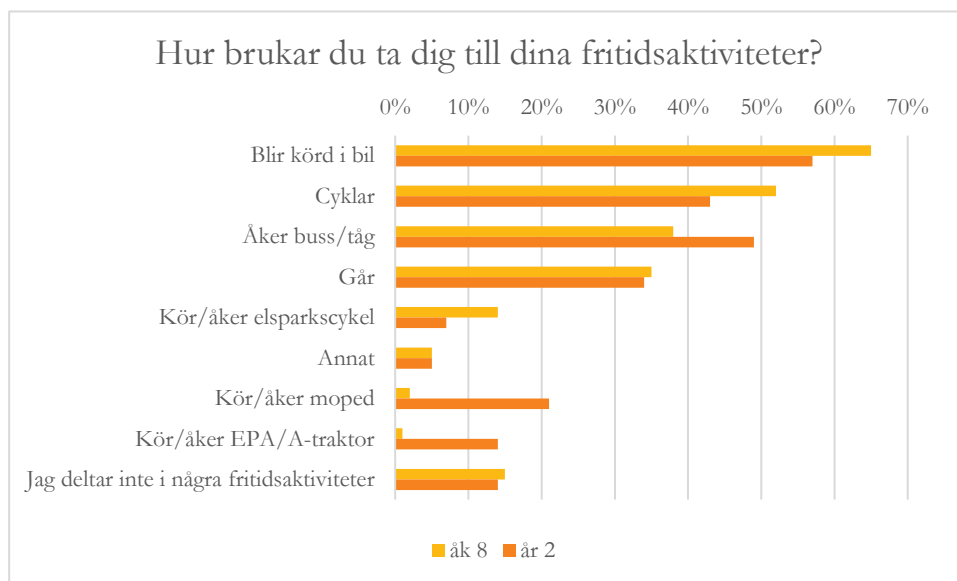
för ungdomar i åk 8 men den är inte lika stor, tre procentenheter. De områden där störst andel har svarat att de har behövt avstå fritidsaktiviteter för att de inte kunnat ta sig dit är:

- Fyllinge, Trönninge, Laxvik, Påarp, Gullbranna, Eldsberga, Tönnersjö (54% år 2)
- Oskarström, Åled, Sennan, Slättåkra, Johansfors, Skavböke (48% åk 8)

Att man har sämre möjlighet till kollektivtrafik jämfört med de som bor centralt där bussarna går mer frekvent kan vara en del i att man fått avstå fritidsaktiviteter för att man inte kan ta sig dit. Detta bekräftar till viss del referensgruppens analys om att man i större utsträckning kan uppleva att det saknas fritidsaktiviteter där man bor om man bor utanför centralorten och då även har svårt att ta sig.

Det vanligaste sättet att ta sig till sina fritidsaktiviteter är att bli skjutsad i bil. I åk 8 är det 65% som anger detta, motsvarande siffra i år 2 är 57%. Även att åka buss/tåg, gå eller cykla är vanliga sätt att transportera sig till sina fritidsaktiviteter. Eftersom majoriteten av ungdomarna blir skjutsade till sina fritidsaktiviteter är de beroende av att vårdnadshavare eller andra vuxna kan köra dem, vilket också kan vara en anledning att man fått avstå fritidsaktiviteter för att man inte kan ta sig dit.

⁹ Ungas röster om fysisk aktivitet – möjligheter, hinder och önskemål

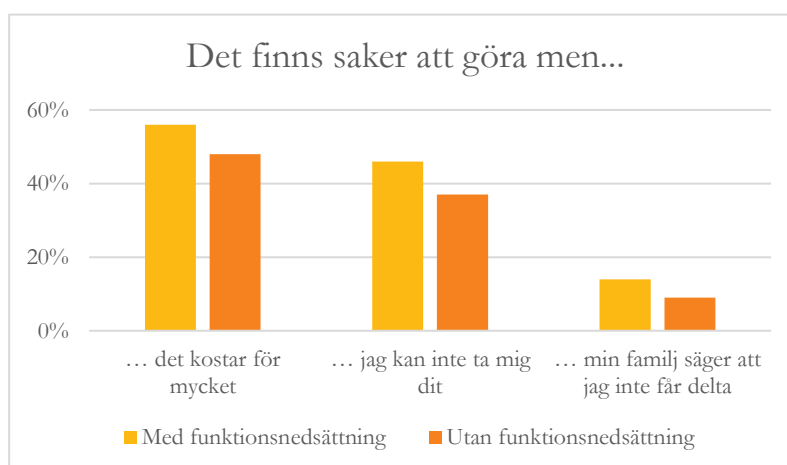
Det syns en stor förändring i årets resultat om man jämför med 2021 i andelen ungdomar som fått avstå fritidsaktiviteter för att det kostar för mycket. Det har i båda årskurserna skett en ökning med 15 procentenheter där över hälften av ungdomarna i år 2 har angett detta som en anledning till att man fått avstå fritidsaktiviteter. I Rädsla barnens rapport "Missing out – barns och ungas erfarenheter av ekonomiska svårigheter"¹⁰ beskrivs höga kostnader som en anledning till att barn får avstå fritidsaktiviteter. Vidare beskrivs också att inte ha möjlighet att delta i fritidsaktiviteter även påverkar den kollektiva identiteten så pass mycket att det sker en social uppdelning. En fråga som ungdomarna får svara på är hur oroliga de är för sina föräldrars ekonomi, något som skulle kunna kopplas till frågan om man behövt avstå fritidsaktiviteter för att de kostat för mycket. Det är 10% av ungdomarna i åk 8 och 13% i år 2 som är ganska eller väldigt oroliga över sina föräldrars ekonomi. Det är alltså betydligt fler som fått avstå fritidsaktiviteter för att de kostat för mycket än som är oroliga för sina föräldrars ekonomi.

Majoriteten av ungdomarna upplever inte att familjen är ett hinder för att kunna delta i fritidsaktiviteter. I båda årskurserna går det att utläsa att större andel killar upplever att familjen är ett hinder. Ungdomar i åk 8 upplever i större utsträckning att familjen är ett hinder jämfört med ungdomar i år 2. Detta kan bero på att ungdomar i år 2 i högre grad styr över sin fritid själva jämfört med ungdomarna i åk 8 och därför inte upplever att familjen har lika stor påverkan på deras deltagande. Jämfört med senaste LUPP har resultatet förändrats för ungdomar i åk 8, 12% har i år svarat att familjen är ett hinder vilket kan jämföras med 18% 2021. För år 2 är siffran oförändrad.

Ungdomar med funktionsnedsättning har i högre utsträckning svarat att påståendena gällande hinder för att delta i fritidsaktiviteter stämmer helt eller delvis.

Ekonomi är en faktor även för denna målgrupp då 56 % av ungdomarna som angett att de har en funktionsnedsättning svarat att det finns saker att göra, men att det kostar för mycket. Detta kan jämföras med 48 % av ungdomarna som svarat "utan funktionsnedsättning".

Samma mönster, att ungdomar som angett att de har en funktionsnedsättning, i högre grad svarar att påstående stämmer syns även gällande svårigheter att ta sig till fritidsaktiviteter och att familjen säger nej till att delta.

¹⁰ [Missing out - barns och ungas erfarenheter av ekonomiska svårigheter](#)

Dessa tendenser lyfts även i MUCFs rapport “Ung idag 2023, en fördjupad bild av ungas fritid”¹¹ där en av tre ungdomar i åldern 16-25 år med funktionsnedsättning inte har råd med fritidsaktiviteter eller inte kan delta i dem eftersom det är svårt att ta sig till aktiviteten. Det är lägre siffror jämfört med Halmstad men det är också viss skillnad i åldersgrupp vilket gör att det inte går att göra en liknelse rakt av. Dock ger det en fingervisning om att LUPP-resultatet visar på tendenser som syns även inom andra åldersgrupper.

Jämför man årets resultat med resultatet från 2021 kan man även för ungdomar som angett att de har en funktionsnedsättning se att en större andel svarat att man fått avstå fritidsaktiviteter på grund av svårigheter att ta sig dit eller att det kostar för mycket.

Fortsatt minskning av ungdomar som tillhör föreningar

Årets resultat bekräftar att föreningstillhörigheten fortsätter att minska, vilket gått att se sedan 2015. Det är samma tendenser bland ungdomar både i åk 8 och i år 2 där andelen för båda åldersgrupperna minskat med 10 procentenheter sedan 2015. Begreppet förening är något som referensgruppen främst kopplar till idrott och analyser som gjorts av Centrum för idrottsforskning visar på att ungdomars syn på just idrott har förändrats, något som också skulle kunna avspeglas i ungas föreningstillhörighet. Många tränare och idrottare idag främst för hälsans skull men uttrycker också att man vill ha möjlighet att påverka hur ofta man tränar. Kanske kan detta förklara varför man väljer bort föreningsidrotten?

I åk 8 har 59% svarat att de är medlem i en förening, vilket kan jämföras med 46% av ungdomarna i år 2. Att föreningstillhörigheten minskar i takt med stigande ålder är något som även syns i Riksidrottsförbundets statistik på nationell nivå¹². Killar är i högre utsträckning än tjejer medlemmar i en förening, där den största skillnaden mellan könen går att se i åk 8. I åk 8 är 63% av killarna medlem i en förening vilket kan jämföras med 47% av killarna i år 2. För tjejerna är inte skillnaden lika stor, från 53% till 44%.

Föreningstillhörigheten för unga med funktionsnedsättning har sedan 2015 minskat med fem procentenheter för ungdomar i åk 8 men är i princip oförändrad för unga i år 2. Man kan i årets resultat se en positiv förflyttning i åk 8 där 55% av ungdomarna svarat att de är medlem i en förening, vilket kan jämföras med 43% i resultatet från 2021. Detta kan bero på att coronapandemin och dess restriktioner slog hårt mot målgruppen och de hade begränsad möjlighet att delta i föreningsaktiviteter vid tiden för den senaste LUPP-undersökningen.

Att medlemskap i en förening minskar kan utöver den ökade efterfrågan på mer flexibla fritidsaktiviteter även bero på de kostnader som ofta är förknippade med föreningsdeltagande. Medlems- och träningsavgifter har ökat och då ca 50% av ungdomarna i årets LUPP-resultat fått avstå fritidsaktiviteter för att de kostar för mycket kan detta kopplas till att färre även är medlemmar i en förening. Det går även att se en koppling mellan lägre andel som svarat att de är medlem i en förening och socioekonomiska förutsättningar och det är även i socioekonomiskt svagare områden som det är högst andel som fått avstå fritidsaktiviteter på grund av höga kostnader.

Att andelen unga som är medlemmar i föreningar sjunker är dock inte samma sak som att ungas engagemang minskar. Ungdomarna som svarat på årets LUPP-undersökning kan klassas som en del av “*Generation Z*”, en generation som i tidigare rapporter beskrivs värdera att kunna vara engagerad på sina egna villkor i sakfrågor som är viktiga just för den enskilda individen¹³. Liknande analys går att se även i andra rapporter där engagemang kopplat till något konkret som man verkligen bryr sig, är det som lockar samt att “*Det är tydligt att unga människor behöver mer kunskap om ideella organisationer och konkreta volontäruppdrag för att kunna bita in i ett sammanhang*” (sid. 19). Allt detta kan vara förklaringar till varför man väljer bort föreningslivet, eller att man inte hittat dit från första början¹⁴.

Referensgruppens tankar kring varför andelen som är medlemmar i förening sjunker med stigande ålder är stress, att skolan tar mer tid och att man behöver prioritera. Men även föreningslivets struktur, att det blir högre krav och större fokus på elitsatsning ju äldre man blir, tror de också kan vara en anledning till att många lämnar föreningslivet.

”Man har en dröm om att bli professionell inom idrotten, så spelar du inte i ett bra lag i nian så slutar man då för man vet att man inte kan bli nått”

¹¹ [Ungas röster om fysisk aktivitet – möjligheter, hinder och önskemål](#)

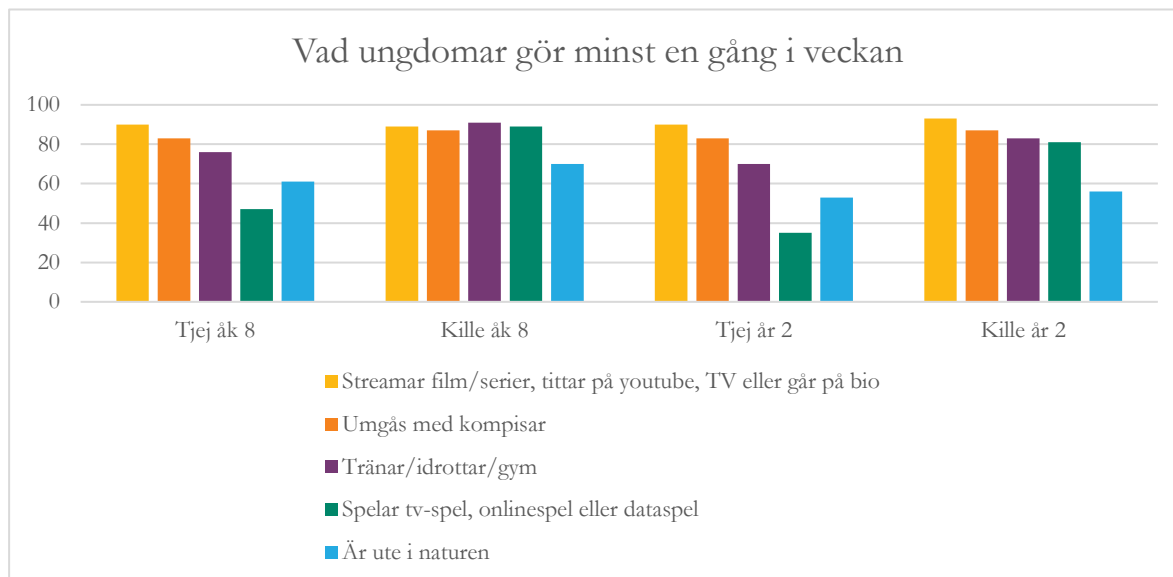
¹² [RF Verksamhetsberättelse 2023 240411.indd](#)

¹³ Ungdomsbarometern, PowerPoint-presentation

¹⁴ [Svenskarnas Engagemang 2024 - En rapport om ideella insatser i föreningslivet 2024 by Volontärbyrå - Issuu](#)

Ungdomars fritidsaktiviteter

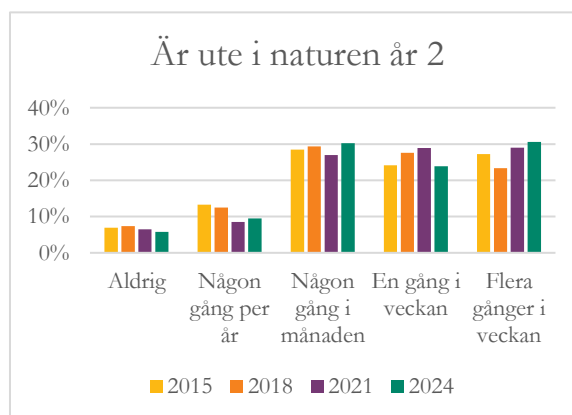
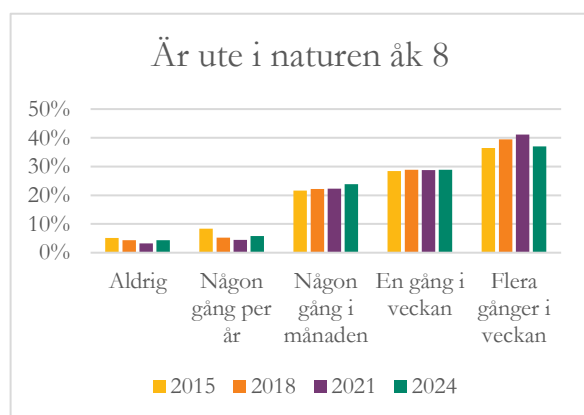
De fritidsaktiviteter som flest ungdomar ägnar sig åt är, i fallande ordning, streama film/serier, titta på Youtube, TV eller gå på bio, umgås med kompisar, träna/idrotta, vara ute i naturen samt spela onlinespel, dataspel eller tv-spel. Streaming mäts för första gången i LUPP 2024 och klättrar raskt in på första platsen över vad ungdomar gör en eller flera gånger i veckan. Intressant att tillägga är att denna kategori är jämn över ålder och kön där ca 90% av samtliga ungdomar ägnar sig åt detta.

Resultatet visar att det är fler killar än tjejer som spelar onlinespel, dataspel eller tv-spel en eller flera gånger i veckan. 90% av killarna och 47% av tjejerna i åk 8 har angett dessa svarsalternativ och även i år 2 visar resultatet liknande skillnader mellan killar (81%) och tjejer (35%). Andelen tjejer i åk 8 som svarat att de ägnar sig åt denna fritidsaktivitet en eller flera gånger i veckan har sedan 2021 ökat med ca 10 procentenheter, medan andelen killar har minskat över tid. Det innebär att fler tjejer i åk 8 idag ägnar sig åt onlinespel, dataspel eller tv-spel. En vanlig fritidsaktivitet, som 75% av ungdomarna som besvarat LUPP uppger att de gör en eller flera gånger i veckan, är att träna/idrotta. En fördjupad analys kring träning och fysisk aktivitet går att läsa under rubriken "Hälsa". Ungdomar som har besvarat anpassad enkät har en liknande topp-fem lista i sina svar.

Fortfarande populärt att besöka naturen

Andelen ungdomar som är ute i naturen är i stort sett oförändrad sedan 2015. 66% av ungdomarna i åk 8 och 55% av ungdomarna i år 2 är ute i naturen en gång i veckan eller mer. För År 2 är det en ökning med 4% sedan 2015. Andelen ungdomar som enbart är i naturen någon gång per år eller aldrig har minskat från 13% till 10% med 3% för åk 8 och från 20% till 15% för år 2.

Andra fritidsaktiviteter unga ägnar sig åt

Resultatet visar på att det är en stor spridning kring vad unga svarar att de gör på fritiden vilket kan påvisa betydelsen av att kommunen fortsätter att erbjuda ett brett utbud och tillgång till olika aktiviteter. 26% i åk 8 utövar musik, dansar eller spelar teater minst en gång i veckan. Motsvarande siffra för unga i år 2 är 20%.

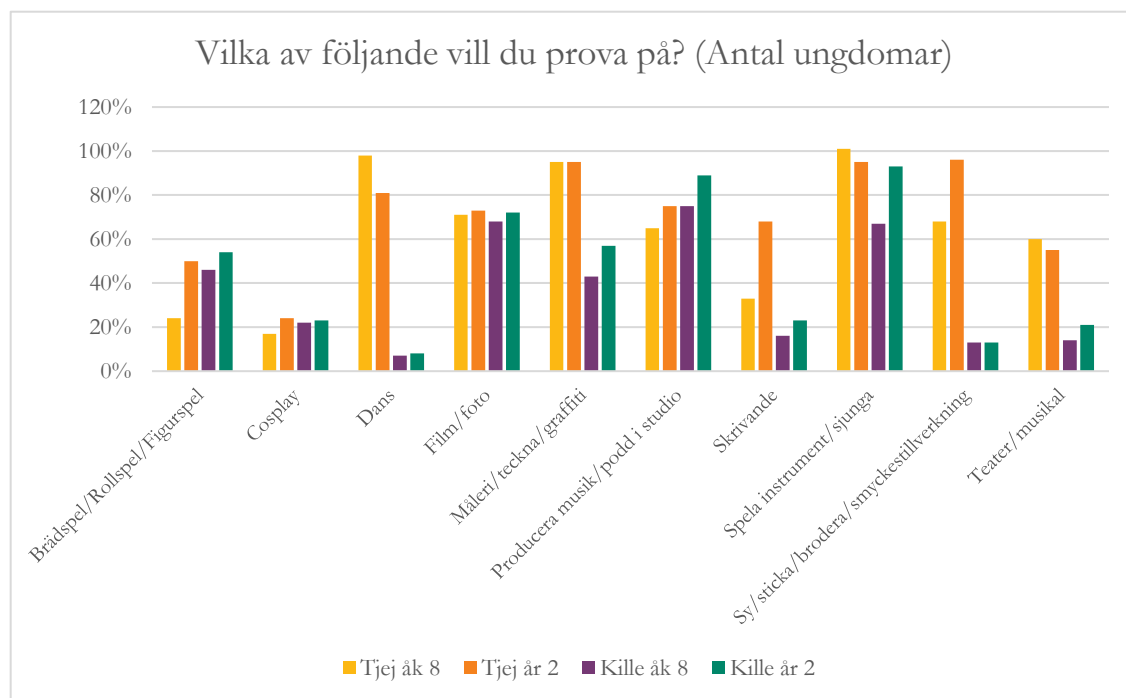
Kultur spelar en viktig roll för barns och ungdomars personliga och kreativa utveckling. Det är därför avgörande att alla, oavsett bakgrund, får möjlighet att både uppleva och utöva kultur i sin vardag. Möjligheten att skapa utan prestationskrav och att möta professionella kulturskapare bidrar till att göra kultur mer inkluderande och tillgänglig.

Det har skett en återhämtning i andelen ungdomar som går på teater, musikal, konsert eller dansuppvisning sedan 2021. I åk 8 svarar 35% att de gör detta någon gång per år, motsvarande siffra är 38 % i år 2. Samtidigt uppger 59 % av ungdomarna i åk 8 och 55% av år 2 att de aldrig går på teater, musikal, konsert eller dansuppvisning. Museibesök är relativt oförändrat över tid, 49 % av ungdomarna i åk 8 och 44 % i år 2 uppger att de besöker museum eller utställningar minst någon gång per år, medan majoriteten (51 % i åk 8 och 56 % i år 2) aldrig gör det.

Att många unga själva utövar kultur men sällan deltar som publik kan bero på olika faktorer, såsom begränsat utbud, höga kostnader, långa avstånd eller bristande anpassning till ungas intressen.

Intresse för att prova en ny aktivitet

Svaren visar att det finns intresse och nyfikenhet för att testa olika estetiska aktiviteter, men preferenserna skiljer sig tydligt mellan könen och mellan olika åldersgrupper. Generellt sett ökar intresset för vissa aktiviteter med åldern, exempelvis producera musik/podd i studio och skrivande, vilket kan indikera att äldre ungdomar söker mer avancerade och tekniska uttryck. Resultatet visar att ungdomar har en stor bredd av intressen, men att dessa varierar mycket beroende på ålder, kön. Att delta i kulturella aktiviteter, uttrycka sig kreativt eller inspireras av andras skapande är för många en viktig faktor för välbefinnande och livskvalitet, som främjar glädje och psykisk hälsa¹⁵.

¹⁵ Björnsson, M. (2019). Children's and young people's cultural and creative activities surveys from the Nordic countries In: A. Sparrman (Ed.), Making culture. Children's and young people's leisure cultures (pp. 18-27). Kulturanalys Norden, Nordisk kulturfakta.

Läsning

Av svarande ungdomar är det i genomsnitt 37% som läser böcker, tidningar, artiklar, bloggar eller liknande en gång i veckan eller mer på sin fritid, 2015 var det 57%. Andelen ungdomar som läser någon gång per år eller mindre på sin fritid är 36%, en ökning med 14% jämfört med 2015 (22%).

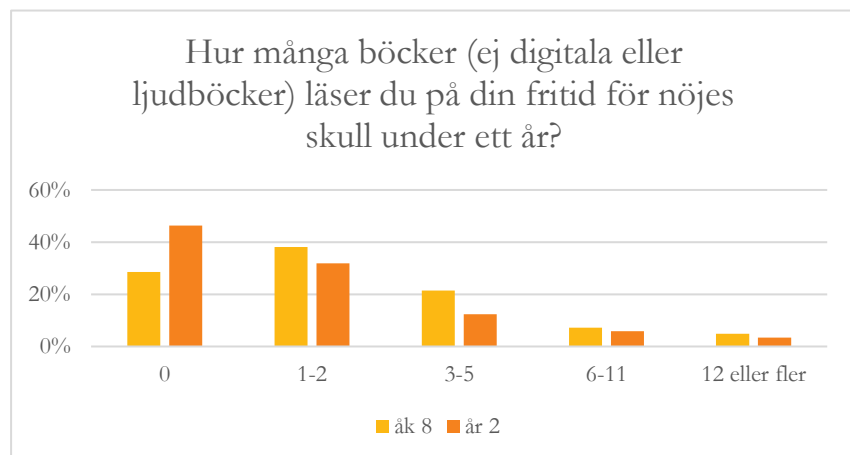
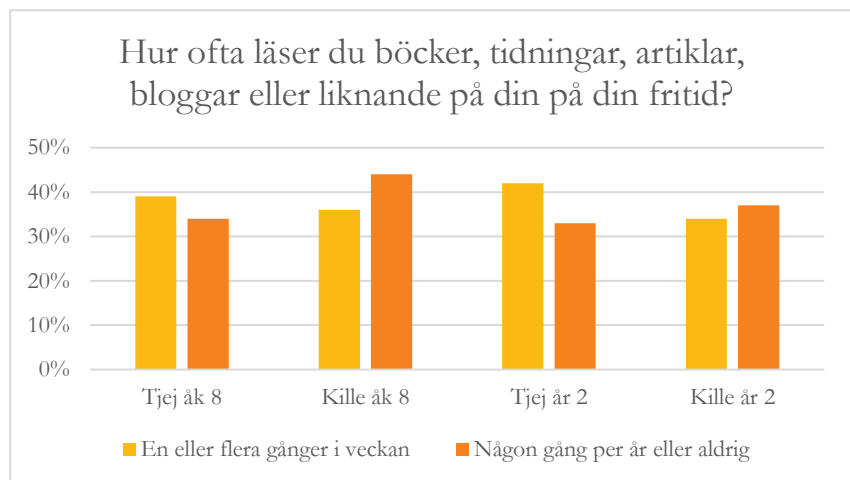
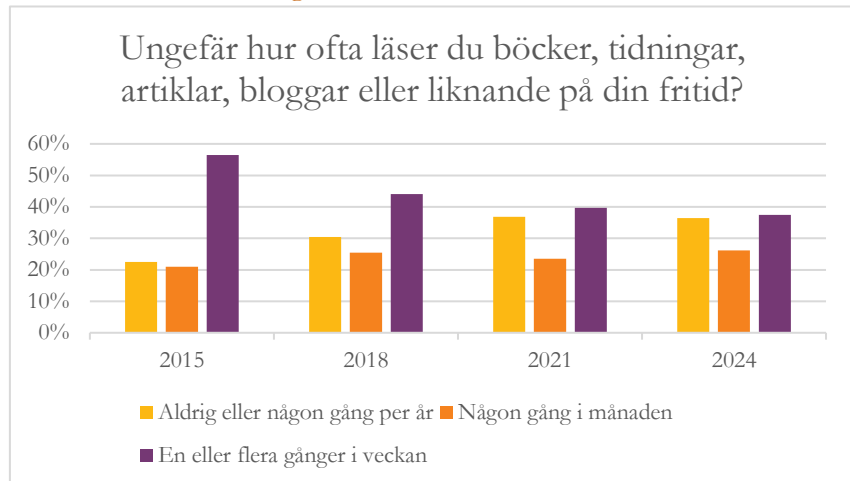
Tjejer läser något mer än killarna i båda grupper. Det finns ingen fråga som tar upp innehållet på vad det är som läses.

Tittar en på hur många fysiska böcker ungdomarna läser för nöjes skull är det i genomsnitt 37% som läser 0 böcker under ett år. Där utmärker sig år 2 med att 46% inte alls läser en bok under ett år. Antalet böcker som ungdomar läser per år är litet och ungdomar i åk 8 läser något fler böcker än ungdomar i år 2. I genomsnitt är det 5% som läser 6-12 böcker eller fler under ett år. Detta tyder på att läsvanan på fritiden är låg.

Besöksfrekvensen på biblioteken har minskat där 19% i åk 8 respektive 15% i år 2 anger att de besöker bibliotek minst någon gång i månaden. Samma siffror 2015 var för åk 8 31% och år 2 26%.

Läsdelegationen fick i uppdrag att bidra till att ge alla barn och ungdomar likvärdiga förutsättningar för en fullgod läsförmåga och lustfyllda läsoplevelser. Läsning

handlar bland annat om att kunna navigera i världen, att skaffa sig nödvändig kunskap och information, men också om att känna läsningens glädje och njutning. Läsning är av central betydelse för såväl privatliv och arbetsliv som utbildning och samhällsliv. Både i och utanför skolan spelar läsförmågan en viktig roll för barns och ungas kunskapsutveckling och möjlighet att såväl nu som i framtiden kunna ta del av och påverka det samhälle de lever i.¹⁶

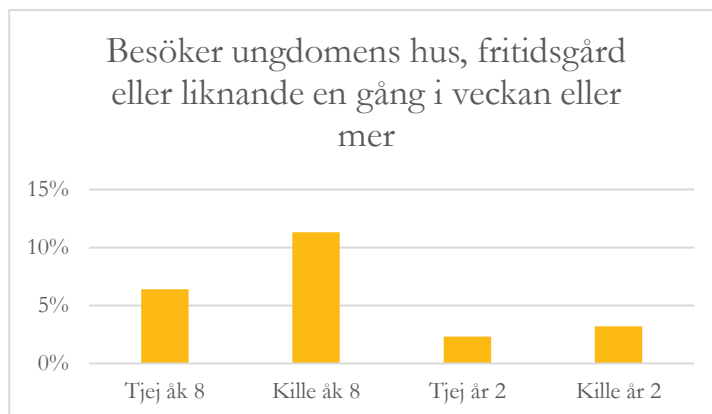

¹⁶ Barns och ungas läsning – ett ansvar för hela samhället

Besöker mötesplatser

Bland ungdomarna som svarat på LUPP:en 2024 framgår att en större andel ungdomar i åk 8 än i år 2 regelbundet besöker ungdomens hus, fritidsgård eller liknande. I åk 8 uppger 9 % att de går dit minst en gång i veckan, jämfört med endast 3 % i år 2. Jämfört med 2015 har andelen i åk 8 minskat med 5 procentenheter.

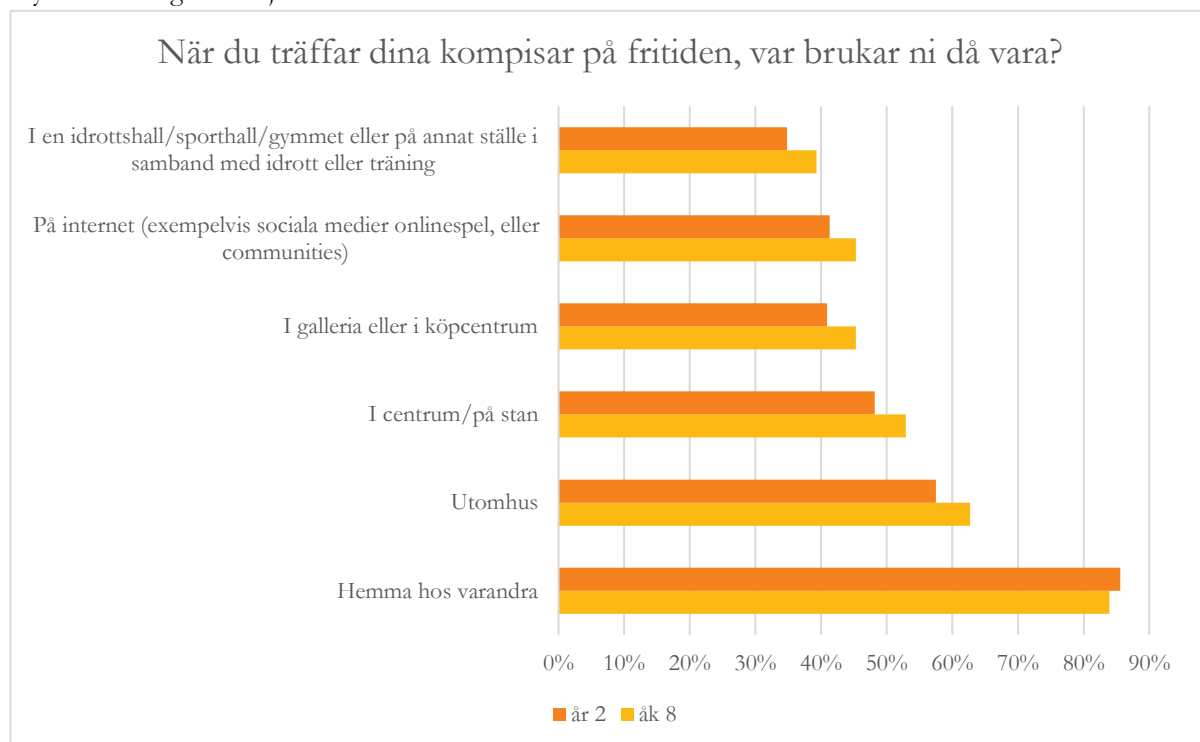
En förklaring till det kan vara att fritidsgårdar/mötesplatser inte riktar sig i lika hög grad till unga i år 2 som till unga i åk 8. I resultatet av LUPP anger 22 % unga att de besöker ungdomens hus, fritidsgård någon gång.

Att den öppna fritidsverksamheten endast når en del av ungdomsgruppen behöver inte vara problematiskt, om syftet är att nå just dessa unga. Om de unga som inte besöker verksamheterna har andra aktiviteter som de hellre gör på fritiden kan de fortfarande anses ha en meningsfull fritid. Den öppna fritidsverksamheten kan vara ett alternativ för unga som till exempel inte deltar i föreningslivet. Utmaningen finns i att den aktivitet som ökar mest är skärmtid, på bekostnad av fysisk aktivitet¹⁷.

De vanligaste platserna att träffas på

Olika platser för möten visar att ungdomar rör sig mellan privata, offentliga och digitala miljöer för att träffas. Deras val påverkas av tillgänglighet, intressen, trygghet och möjlighet att uttrycka sig¹⁸. För samhället innebär detta ett behov av att skapa trygga, tillgängliga och inspirerande mötesplatser som tillgodoser olika behov, både i fysiska och digitala miljöer.

Referensgruppen pratade om tryggheten i mötet, att det finns platser för flexibelt idrottsutövande med vuxna som medverkar till trygghet. En plats där alla får möjlighet att ses, ingå i ett sammanhang och utöva något. Detta är något som kommunen redan tillhandahåller genom *Aktiv idrottshall*, som finns i vissa prioriterade

¹⁷ [Sämre kondition med mycket skärmtid - forskning.se](https://forskning.se)

¹⁸ [Ungas rätt till en meningsfull fritid – tillgång, trygghet och hinder | MUCF](#)

områden. Ungdomarna som besöker *Aktiv idrottsball* lyfter fram den som värdefull och behovet att finnas på fler platser är stort.

"Fler möjligheter i idrottslokaler på loven, att öppna idrottsballarna."

"Inte jätteuppstyrt, men typ en person som håller koll."

Bra med dagtid på loven typ efter kl. 15.00."

"Om det läggs på kvällar kanske vissa inte får vara ute så sent"

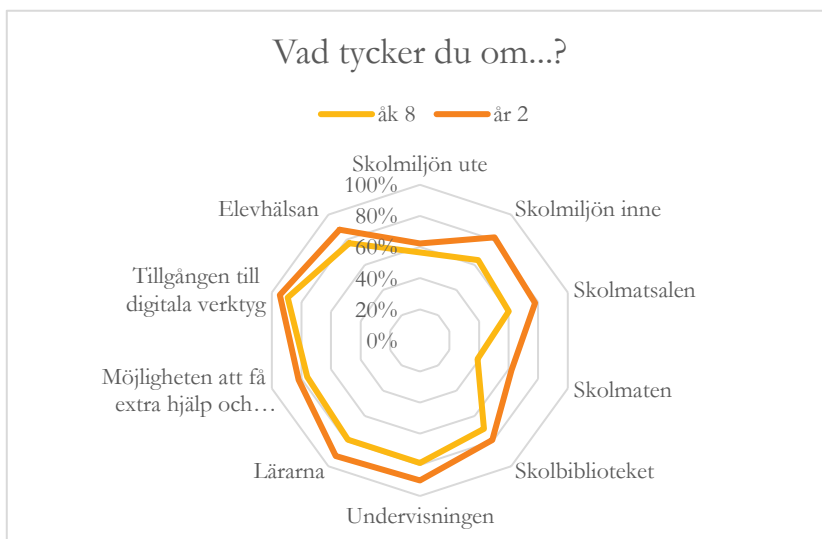
Olika åldrar så att alla känner sig välkomna."

Skola

De flesta ungdomar är nöjda med sin skola, åk 8 är mer kritiska till sin skola än ungdomarna i år 2.

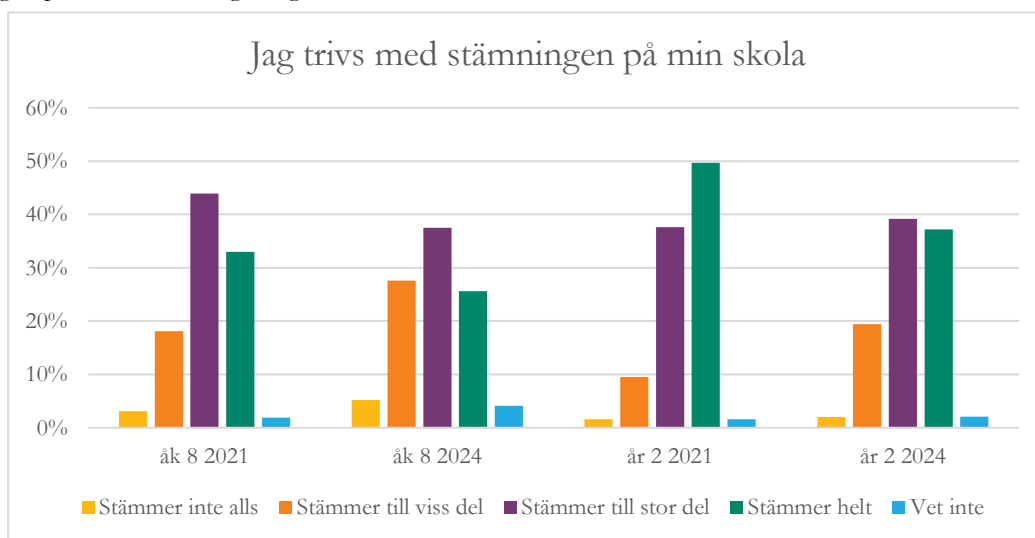
Ungdomarna är minst nöjda med skolmaten, och minst nöjda är ungdomarna i åk 8 även om det har skett en ökning med nöjdheten från 31% 2021 till 39% 2024. Tidigare har det endast varit en fråga om skolmiljön men i år har MUCF delat upp alternativen så att ungdomarna får ta ställning till

miljön ute och inne samt skolmatsalen. Ungdomarna är minst nöjda med skolmiljön utomhus, och åk 8 är mindre nöjd med skolmiljön inne samt skolmatsalen än vad år 2 är.

80 % av ungdomarna i åk 8 respektive 90 % av ungdomarna i år 2 uppger att undervisningen är ganska eller mycket bra. 76% av eleverna i åk 8 uppger att de tycker att de får stöd av lärarna när de behöver, motsvarande siffra för åk 2 är 82%. På frågan om ”min lärare behandlar killar och tjejer lika” är det fler killar än tjejer i åk 8 som uppger att det inte stämmer alls eller endast stämmer till viss del (35% jämfört med 23%). I år 2 är det 19% av killarna och 12% av tjejerna som uppger att det inte stämmer alls eller endast till viss del.

Enkäten 2024 visar att det är fler ungdomar som uppger att stämningen på skolan är något sämre jämfört med tidigare LUPP-enkäter. Sammanslaget är det färre som håller med om påståendet ”stämmer helt” 2024. Det är fler gymnasieungdomar som är trivs med stämningen på skolan om man slår ihop påståendena ”stämmer helt” samt ”stämmer till stor del”, 76%, jämfört med ungdomarna i åk 8 där det endast är 64% som håller med påståendena¹⁹. Det är också fler ungdomar som inte alls trivs med stämningen på grundskolan, 5%, jämfört med gymnasieskolans 2%. Om en tittar på skillnader mellan killar och tjejer så är killarna (38%) mer nöjda med stämningen på skolan än vad tjejerna är (29%). Det är fler tjejer (29%) som anger att det stämmer till viss del än ad killarna (18%) gör. Ungdomar med funktionsnedsättning och HBTQIA+ungdomar trivs något sämre med stämningen på skolan än övriga ungdomar, främst i åk 8.

¹⁹ [Det enda jag tänker på är stress och skola.pdf](#)

I samtal med referensgruppen ställdes frågor kring att den upplevda stämningen på skolan sjunkit;

- Vad betyder detta?
- Vad är det som bidrar till att det blir en bra stämning på en skola?
- Vad kan göra att det inte blir bra stämning?
- Vad tror du är det viktigaste för att stämningen ska vara bra?

"Det kanske är för att man tänker att kriminaliteten har ökat"

"En del tror och tänker att det är stökigt på vissa skolor, men vi eller de som går där tänker inte det, jag skulle välja om min skola alla gånger om jag blev tvungen att välja"

"En del har fått en bild av att vi är en "dålig skola" men vi har jättebra lärare och undervisning och lärarna pratar så att man förstår."

"Personalen är jätteoroliga för kriminalitet. Lärarna är mer rädda än vad ungdomarna är. Det går ut över ungdomarna."

"Det är så mycket på nyheterna om kriminalitet, folk kan tro att alla ungdomar är kriminella nästan. Och lärarna pratar mycket om det och är oroliga för det. Det skapar oro bland oss ungdomar."

"En del säger fula grejer till varandra, det blir inte bra stämning"

"Toaletterna är katastrof, inget papper, smutsiga, översvämningar. Man kan knappt gå på toa under skoldagen"

"Inget att göra på rasterna. Inga mobiler, ingen aktivitet ersätter att mobiler förbjudits. Rastaktiviteter måste öka för att minska vandalisering. Tråkiga möbler och korridorer, inga platser att umgås."

"Skulle önska typ pingisturnering på rasterna, aktivitetsrum, uppehållsrum, biljard".

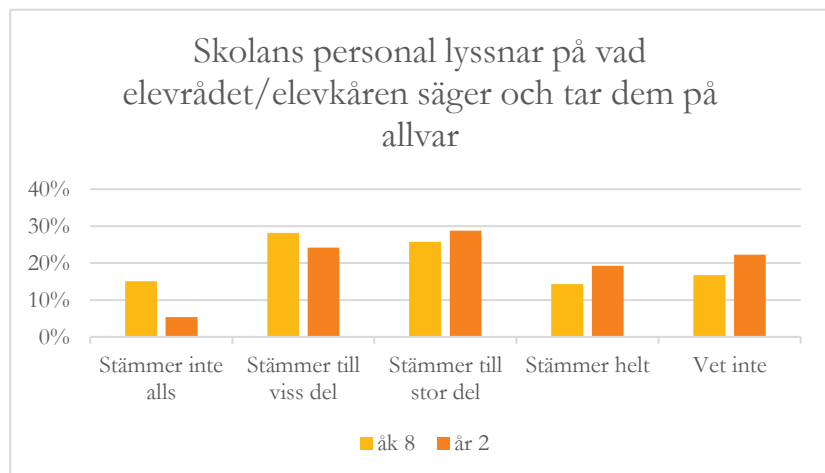
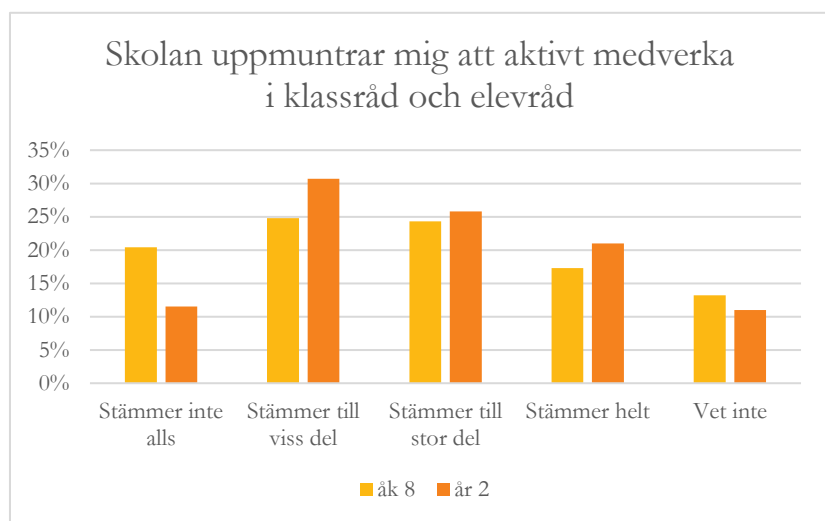
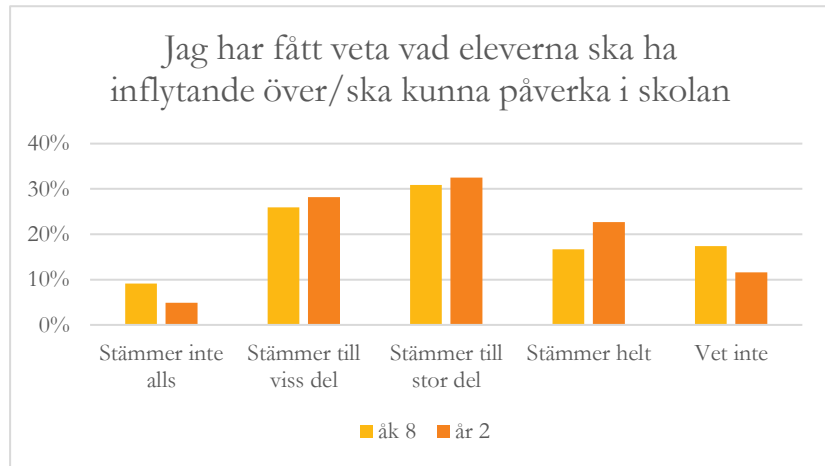
Synen på elevers inflytande och påverkan i skolan

I skollagen kap 4 §9 står att barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem²⁰.

Ungdomarna får ta ställning till påståenden som berör inflytande och påverkan på skolan. Av ungdomarna uppger nästan hälften att de har fått veta vad de ska ha inflytande över samt ska kunna påverka. Men det är 35% av dem i åk 8 samt 42% i år 2 som uppger att de inte vet eller vet till viss del, och 17% (åk 8) och 12% (år 2) som inte vet om de har fått veta vad de ska ha inflytande över eller ska kunna påverka.

Vad gäller uppmuntran från skolan att aktivt medverka i klassråd/elevråd uppger ungdomar i år 2 (72%) att skolan gör det i högre grad än vad åk 8 (66%) uppger.

Ungdomarna i åk 8 uppger också att de i lägre utsträckning upplever skolans personal lyssnar till elevrådet/elevkåren än vad ungdomarna i år 2 uppger.

²⁰ Skollag (2010:800) | Sveriges riksdag

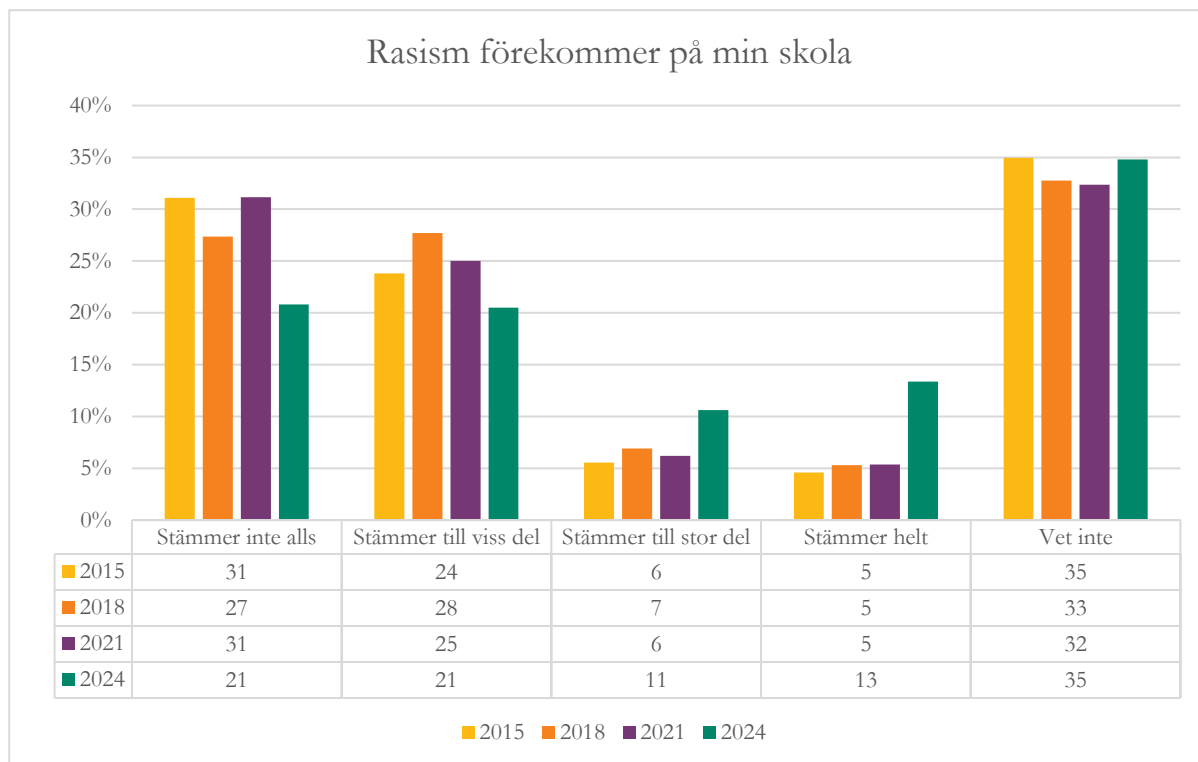
Tittar en på hur ungdomarna vill vara med och bestämma och hur de upplever att de får vara med och bestämma finns en stor diskrepans både i åk 8 och i år 2. Skillnaden mellan vad de vill vara med och bestämma och vad de får vara med och bestämma om har sett ungefär likadan ut 2018 samt 2021. Att ungdomarna vill vara med och bestämma om upplägg för undervisningen och proven, överensstämmer även med rapporten ”Det enda jag tänker på är stress och skola- en elevundersökning om hur skolan påverkar ungas mående “²¹. Av ungdomar som besvarat anpassad enkät uppger 76% att de får vara med och bestämma om vad de ska göra i skolan, men drygt hälften uppger att de inte får vara med och bestämma om vad de ska äta på skolan medan 41% uppger att de får det.

²¹[Det enda jag tänker på är stress och skola.pdf](#)

Rasism

2015 var det 6 % som svarade att det stämmer till stor del att rasism förekommer på min skola. 2024 är motsvarande siffra 11%. Att det stämmer helt har ökat från 5 % (2015) till 13% (2024). En tredjedel av de svarande svarar att de inte vet om rasism förekommer eller inte på skolan.

I samtal med referensgruppen ställdes frågor kring hur ungdomarna ser på rasism på skolorna.

- Hur ser ni rasism idag? Mönster/tendenser/grupper? Skolmiljöer/fritiden/områden/typ av rasism?
- Vad är våld och hur ser detta ut idag? Typ av våld/miljöer/tider/grupper/andra grupper i samhället?
- Hur påverkar detta dig och din klass?

"Man kan höra ord som "jävla araber", "bombare" och "bögar" och "horor" på skolan, det är jätteallvarligt, man ska inte gå runt och kalla varandra för det."

"En del fryser ut folk och ibland blir det slagsmål, det finns platser och börn där lärare inte ser."

"Många har blivit "bekväma" med att säga rasistiska saker. Man skämtar men det kanske inte är skämt. Det kan bli skämt, det kan bli allvar, -det beror på vem det är."

"Det finns de som säger fula saker till varandra, men jag hör inte någon rasism eller ser något "våld".

Trygghet

Att känna sig trygg är individuellt och det betyder olika för olika människor beroende på vem du är och var du är. Otrygghet kan handla om rädsla för att utsättas för brott. Hur trygg du känner dig har en inverkan på ditt beteende och var du rör dig, exempelvis om du går ut när det är mörkt och vart du vågar gå.

Det är inte alltid som känslan av trygghet eller otrygghet är kopplad till risken att utsättas för brott. Arbetet med brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder kan därför skilja sig åt men är lika viktigt då både känslan av otrygghet och utsatthet för brott påverkar livskvalitet och förutsättningar i livet.

Sedan 2023 så har alla kommuner ett brottsförebyggande ansvar²² och ska inom ramen för den nya lagstiftningen ta fram en brottsförebyggande åtgärdsplan. I den åtgärdsplan som kommunstyrelsen beslutat om så berörs barn och unga av de flesta åtgärderna. I åtgärderna om trygg skola och att förebygga rekrytering till kriminalitet så är barn och unga den prioriterade målgruppen.

Resultatet av LUPP är ett viktigt underlag i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Det är viktigt att veta hur våra ungdomar upplever otrygghet och brottsutsatthet för att veta vilka problem och platser som kommunen behöver rikta insatser och vidta åtgärder mot.

Utsatthet för brott

Hoten har ökat markant sedan 2018 både i åk 8 och år 2. Det har tillkommit ett nytt svarsalternativ för 2024 som frågar om hot online som komplement till tidigare års fråga kring hot IRL. Dessa två svarsalternativ tillsammans visar på att 27 % upplevt sig hotade i åk 8 jämfört med 22 % 2021 och 15% 2018. För år 2 är det 24 % som upplevt sig hotade jämfört med 16 % 2021 och 17 % 2018. Det visar på en stadig ökning av antal barn i båda grupperna som upplevt hot. I år 2 är det 31 % killar som upplevt sig hotade jämfört med 16 % av tjejerna. Denna stora skillnad mellan könen återfinns inte i åk 8.

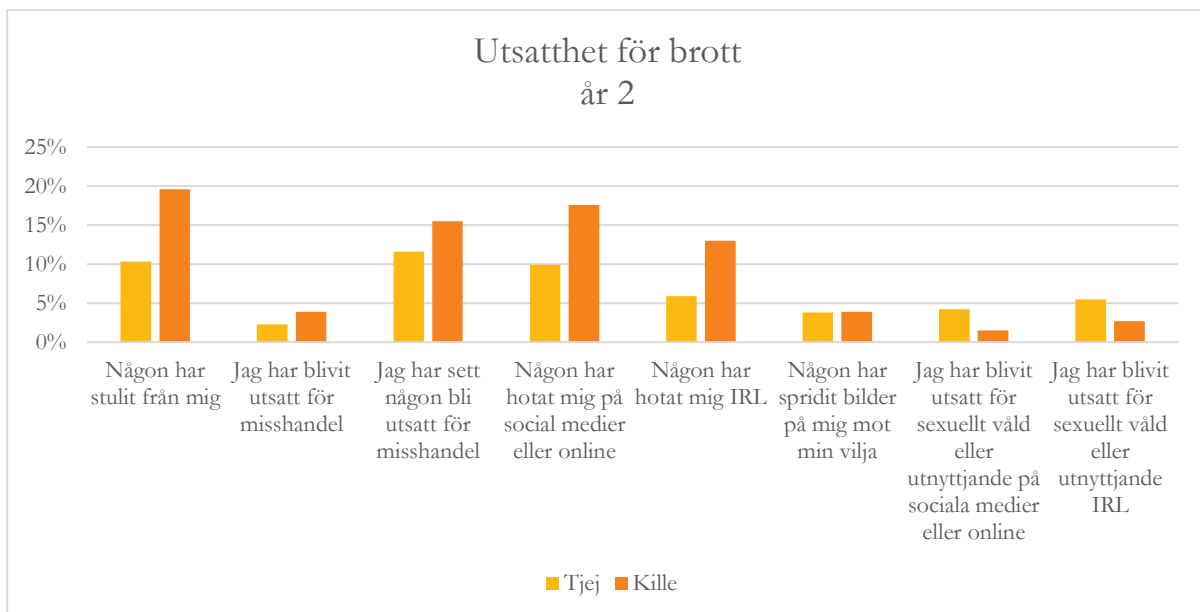
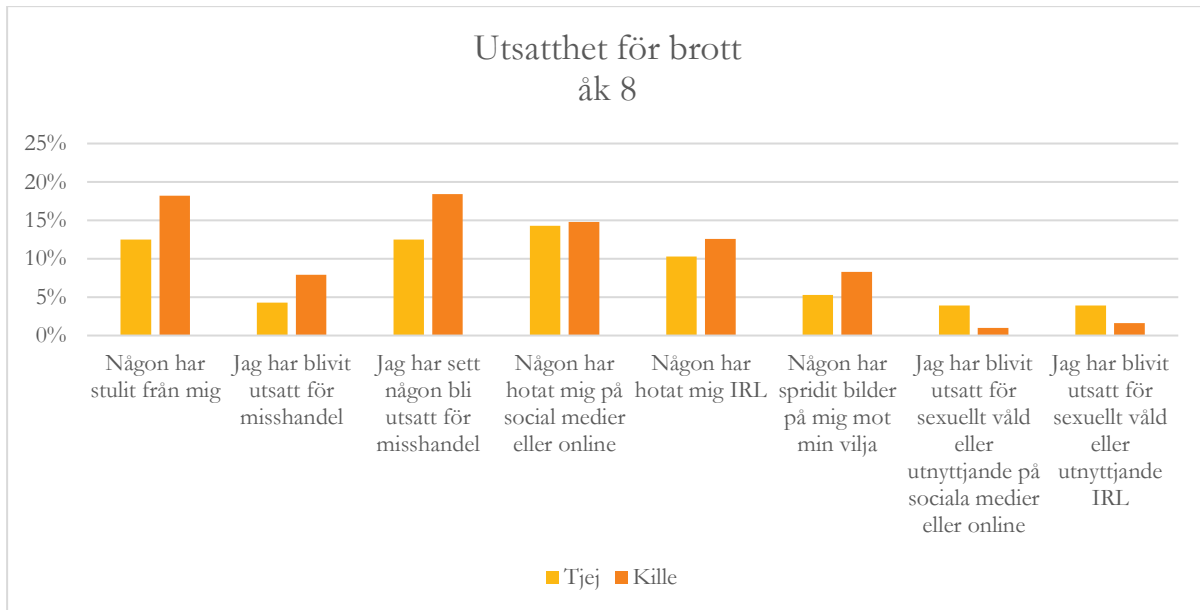
Efter att stölderna har minskat tidigare år så ökar det 2024. I både åk 8 och år 2 svarar ca 15 % att de blivit bestulna de senaste 6 månaderna. Killarna är överrepresenterade i båda grupperna.

Att ha sett någon bli misshandlad är ett nytt svarsalternativ i år och ligger bland de tre högsta i båda grupperna. I åk 8 är det 16 % som sett någon bli misshandlad och i år 2 är det 14 %, även här är det fler killar än tjejer.

Sexuellt våld eller utnyttjande online och IRL är den enda kategorin där tjejerna är överrepresenterade. I åk 8 är det 6 % av ungdomarna som att de blivit utsatta och 7 % i år 2. Det är en ökning från 2015 där båda grupperna låg på ca 3 %.

Sammantaget är det fler killar än tjejer som utsätts för brott i både åk 8 och år 2 de senaste 6 månaderna i alla kategorier, förutom för sexuellt våld eller utnyttjande (online och IRL). Alla kategorier visar på en viss ökning av utsatthet av brott förutom utsatthet för misshandel som minskar något i år 2. Ungdomar med funktionsnedsättning upplever en något större utsatthet för brott än ungdomar utan funktionsnedsättning. Hot mot ens person online och i verkligheten är vanligare mot HBTQIA+ungdomar, främst i åk 8. Det är få ungdomar med annan könstillhörighet som har besvarat frågorna och därför svårt att dra generella slutsatser.

²² Lag (2023:196) om kommuners brottsförebyggande ansvar.

Känsla av trygghet

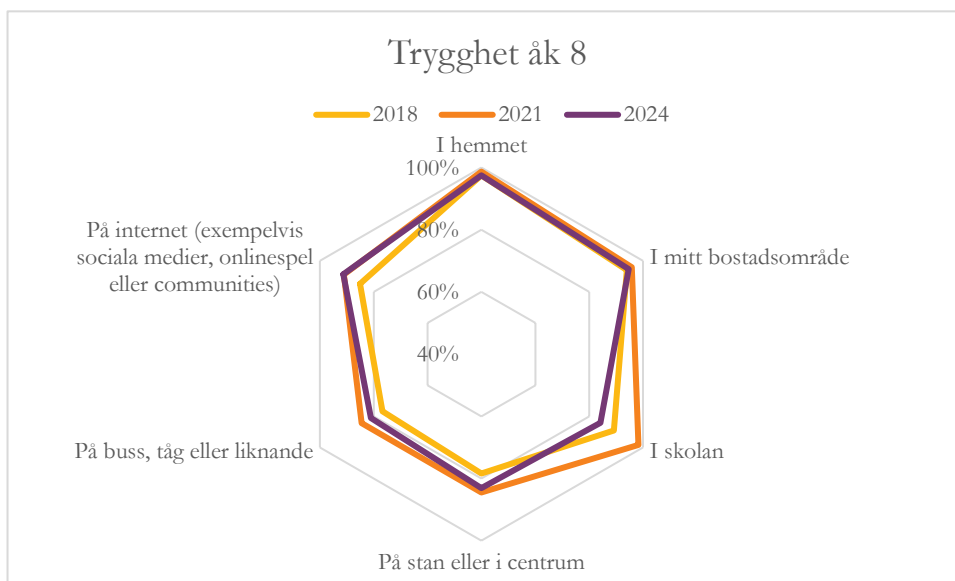
Över lag har känslan av trygghet fluktuerat i LUPP undersökningarna genom åren. 2024 kan konstateras att fler ungdomarna i åk 8 upplever trygghet jämfört med 2021, men i skolan och på väg till skolan har känslan av otrygghet ökat gradvis från 2018. För år 2 går trenden åt att de upplever sig tryggare i alla kategorier jämfört med 2021. Ungdomar som besvarat anpassad enkät upplever stor trygghet i de frågor de besvarat.

Ungdomar med funktionsnedsättning upplever mindre trygghet generellt i alla frågor, de upplever minst trygghet i stan/centrum, i kollektivtrafiken, på internet samt på träning eller annan organiserad fritidsaktivitet. Det som utmärker sig mest är att 30 % av ungdomarna i åk 8 med funktionsnedsättning aldrig eller sällan upplever trygghet i skolan, medan det är 8 % som aldrig eller sällan upplever det i gymnasieskolan.

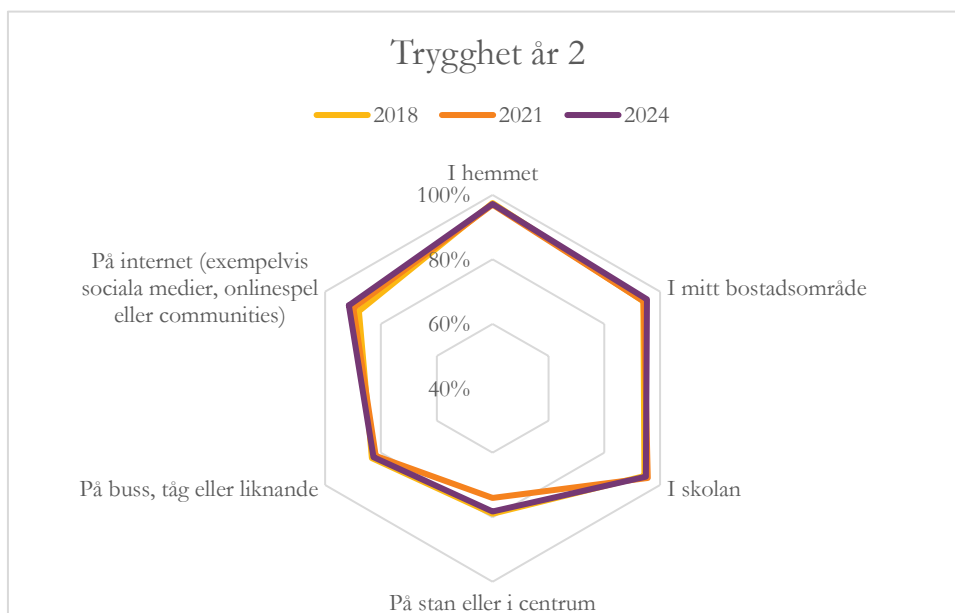
Åk 8 känner sig mest otrygga på buss, tåg och liknande 19 %, på stan 17 % och i skolan 16%. År 2 känner sig mest otrygga på stan 22 % och på buss, tåg och liknande 17 %.

Majoriteten oftast eller alltid trygga i sina bostadsområden

De allra flesta ungdomar i Halmstad är trygga i sitt bostadsområde. I både åk 8 och år 2 så svarar över 95 % att de oftast eller alltid är trygga där de bor. Det är svårt att jämföra mellan olika områden beroende på att antalet svarande skiljer mellan olika områden och skapar en statistisk osäkerhet.

Dock så är ungdomar i åk 8 som bor i områdena Andersberg, Linehed, Nyhem med flera samt Oskarström med omnejd mer otrygga än snittet. Detta sammanfaller med nationella rapporter från Brottsförebyggande Rådet (BRÅ) där det finns en

koppling mellan otrygghet och socioekonomi²³. I år 2 så minskar skillnaderna mellan bostadsområdena.

Skillnader i trygghet mellan kön

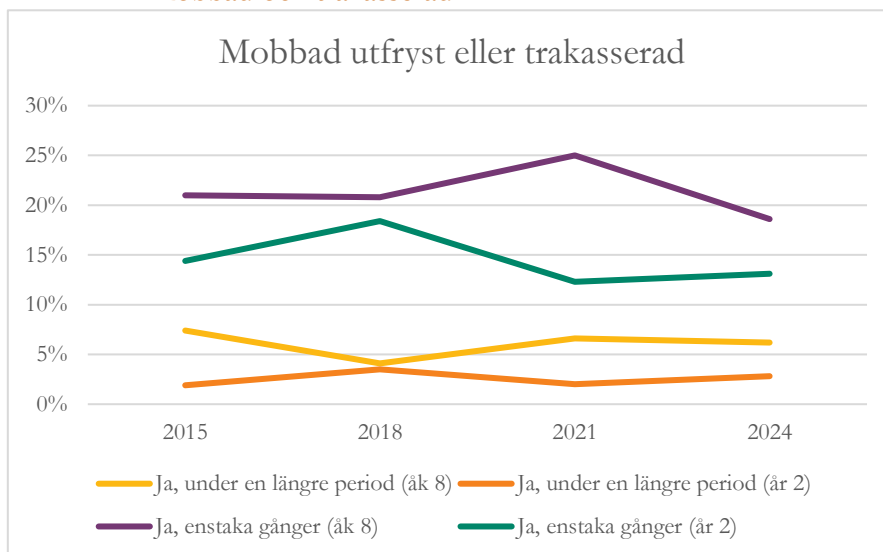
Tjejer i åk 8 upplever generellt en större otrygghet än killarna i samma ålder. Kollektivtrafiken, på stan och skolan är platser som upplevs som mest otrygga. Även på internet är skillnaderna mellan tjejer och killar stora. Killarna i åk 8 är generellt sett tryggare, men även de upplever skolan, på stan och kollektivtrafiken som de otryggaste platserna.

På gymnasiet år 2 har skolan blivit en tryggare plats för både tjejer och killar. Men även i år 2 uppger de stan och kollektivtrafiken som otrygga platser i hög utsträckning.

²³ Nationella trygghetsundersökningen 2024, Brottsförebyggande rådet.

Mobbad och trakasserad

På frågan om ungdomen har blivit mobbad, trakasserad eller utfryst de senaste 6 månaderna svarar drygt 75 % i åk 8 och drygt 84 % i år 2 nej. Den siffran har hållit sig någorlunda stabil sedan 2015 för båda grupperna och det kan konstateras att det blir en förbättring i år 2 jämfört med åk 8. Svaren ”ja under en längre period” ligger också

någorlunda stabilt för båda grupperna, runt 6 % för åk 8 och runt 2 % för år 2, även här upplever år 2 en förbättrad situation jämfört med åk 8. Svaret på frågan ”ja enstaka gånger” ser vi en svag positiv trend för åk 8 där drygt 18 % svarat ja jämfört med tidigare år där spannet har varit mellan 21-25 %. Dock ligger åk 8 högre än år 2 även här där drygt 13 % svarat ja. Sammantaget visar statistiken att det sker en förbättring från åk 8 till år 2 i frågan om utsatthet för mobbing, trakasseri och att bli utfryst.

Bland ungdomar med funktionsnedsättning i åk 8 samt år 2 är det 22% som upplevt mobbing under längre tid jämfört med ungdomar utan funktionsnedsättning (7%). Det är också vanligare att ungdomar med funktionsnedsättning (48%) upplevt mobbing vid enstaka tillfällen jämfört med ungdomar utan funktionsnedsättning (39%). Av ungdomar som har besvarat anpassad enkät är det 93% som inte upplevt mobbing och 7% som gjort det ibland.

HBQTQIA+ungdomar upplever i högre grad mobbing, trakasserier, utfrysning samt orättvis behandling än ungdomar i genomsnitt. På frågan om vad HBQTQIA+ungdomarna tror att den orättvisa behandlingen beror på är det vanligare att de uppger sexuell läggning, kön, könsidentitet som orsak än andra ungdomar. Forskning visar att homosexuella, bisexuella, queera och transpersoner har sämre hälsa än övriga befolkningen. Det gäller framför allt psykisk hälsa, och i synnerhet för transpersoner. Hälsoskillnaderna kan delvis förklaras av att homo- och bisexuella och transpersoner är mer utsatta för diskriminering, trakasserier, våld och hot på grund av omgivningens negativa föreställningar om sexuell identitet och könsidentitet²⁴.

Skillnaden mellan könen är signifikant i båda grupperna. I åk 8 svarar knappt 68 % av tjejerna att de inte har blivit mobbade, trakasserade eller utfrysta det senaste 6 månaderna, jämfört med drygt 84 % av killarna. I år 2 är det knappt 80 % av tjejerna och 89 % av killarna. I båda grupperna konstateras att tjejerna upplever mer mobbing etcetera än killarna och att skillnaden är större i åk 8, där det är 32 % av tjejerna.

Platser där unga blir mobbade, trakasserade och utfrysta

Skolan är den vanligaste platsen för mobbing för båda grupperna, där åk 8 ligger högre på 83 % än år 2 som ligger på 69 %. Med undantag för viss fluktuation motsvarar det i stort resultatet från tidigare år. Tjejerna ligger något högre i båda grupperna, men skillnaderna är små.

I åk 8 uppger 24 % internet som den andra mest vanliga platsen att bli mobbad på vilket är en positiv förändring från tidigare år där spannet låg mellan 29-34 %. För år 2 är det ”annat” på dryga 19 % tätt följt av

²⁴ [Kunskapsstöd och uppföljning \(hbtqi\) — Folkhälsomyndigheten](#)

internet på 15%. Utsattheten på internet har blivit markant bättre för år 2 då tidigare år låg på spannet mellan 25-29 %. Även i dessa kategorier ligger tjejerna något högre än killarna.

Svarsalternativen ”På väg till skolan”, ”i någon annans hem” och ”på bussen el tåget” har mellan 2018 och 2024 visat på en trend i negativ riktning, där åk 8 upplever sig har blivit mer utsatta för mobbing för varje enkätundersökning. För år 2 är det ”på träning” som går i en negativ riktning under samma period.

Sammantaget visar statistiken att skolan är den vanligaste platsen för mobbing och ligger långt över den näst vanligaste platsen för båda grupperna. Internet har blivit en tryggare plats för båda grupperna även om åk 8 upplever en större utsatthet än år 2.

Orättvist behandlad

Allt färre ungdomar i både åk 8 och år 2 känner sig orättvist behandlade och trenden är stadigt positiv över tid. I åk 8 uppgav 66 % att de inte känt sig orättvist behandlad på ett sätt så de mått dåligt de senaste 6 månaderna. I år 2 var det 67 %. Det är dock stor skillnad mellan könen där 77 % av killarna och bara 57 % av tjejerna i både åk 8 och år 2 svarar nekande på frågan. Av de som svarar att de blivit orättvist behandlade och mått dåligt av det så är det 23 % som svarar att det skett någon enstaka gång i både åk 8 och år 2. För ungdomar med funktionsnedsättning är motsvarande siffror 53% i åk 8 samt 58% i år 2.

Det är framför allt en vän, annan elev/ungdom och personal inom skolan som angivits som den man blivit orättvist behandlad av. Detta gäller för både åk 8 och år 2 och de ligger alla långt över andra alternativ på personer att välja på. Annan person och personal inom annan verksamhet ligger också lika högt, men det är svårt att dra några slutsatser kring vilka personer det kan handla om.

Det är markant fler tjejer än killar som blivit orättvist behandlade av en vän både i åk 8 och år 2 medan det är markant fler killar än tjejer som blivit orättvist behandlade av en annan person i åk 8 och annan elev/ungdom i år 2.

Orsaken till den orättvisa behandlingen kan vara svår att avgöra, vilket visar sig i resultatet där annan orsak och vet inte toppar med 37–41 % i både åk 8 och år 2. Utseendet anges som tredje vanligaste orsaken med knappt 29 % i åk 8 och drygt 16 % i år 2. I båda grupperna blir det allt vanligare att utseendet anges som orsak till orättvis behandling och här finns det inga större skillnader mellan könen.

I åk 8 så sjunker andelen som upplever sig orättvist behandlade. Trots detta så sker en svagt stigande trend gällande skälen man uppger till den orättvisa behandlingen. Detta beror sannolikt på att varje individ anger fler än ett skäl som trolig anledning till orättvis behandling.

Hälsa

Hur mår eller känner sig ungdomar i Halmstad?

Större delen av ungdomarna bedömer att de mår bra men 9% (åk 8) samt 12% (år 2) mår ganska eller mycket dåligt. Bland ungdomar med funktionsnedsättning uppger 22% (åk 8) samt 25% (år 2) att de mår ganska eller mycket dåligt. Det är fler HBTQIA+ungdomar som uppger att de mår ganska eller mycket dåligt jämfört med övriga ungdomar. Även ungdomar som besvarat anpassad enkät uppger att de mår bra men cirka en femtedel av dem uppger att de mår sådär eller dåligt.

Stress eller svårt att sova.

Nästan 46% i år 2 och 37% i åk 8 känner sig stressade flera gånger i veckan eller i stort sett varje dag. Nästan 30% i år 2 och 26% i åk 8 har svårt att sova flera gånger i veckan eller varje dag. Detta är besvär som de unga känt under de senaste 6 månaderna. Bland ungdomar med funktionsnedsättning uppger 54% (åk 8) och 51% (år 2) att de upplever stress flera gånger i veckan eller i stort sett varje dag. Vad gäller svårt att somna bland ungdomar med funktionsnedsättning är det 39% i åk 8 samt 35% i år 2 som upplever det.

Vad beror det på om man har besvär av stress eller sömn?

Mer än hälften har svarat att det beror på skolarbete²⁵. En stor grupp svarade att det beror på fritidsaktiviteter, en osäker framtid, sociala medier, familjen, kompisar, matvanor eller andra orsaker eller att de inte vet.

Övriga svarsalternativ som gav få svar är; datorspelande, spelande om pengar, motionsvanor, andra ungdomar som bråkar eller mobbar mig, vuxen/vuxna utanför familjen som behandlar mig illa.

Träning och fysisk aktivitet

Enligt Folkhälsomyndigheten bör unga vara fysiskt aktiva med pulshöjande aktiviteter minst 60 minuter/dag. Vidare är rekommendationen att fysisk aktivitet med hög intensitet och som stärker muskler och skelett bör genomföras tre dagar/vecka²⁶. Undersökningar visar att ungdomar generellt rör på sig för lite men att killar rör på sig mer än tjejer²⁷. Även i LUPP:en syns skillnader mellan killar och tjejer avseende träning/idrott/gym flera gånger i veckan där killar tränar mer än tjejer och det gäller både i åk 8 och år 2.

Samtidigt ska det tilläggas att tjejer i betydligt större utsträckning än killar ägnar sig åt dans, som ligger under en egen kategori och inte räknas in under träning/idrott. Tjejer som ägnar sig åt dans är 24% i åk 8 och 16% i år 2.

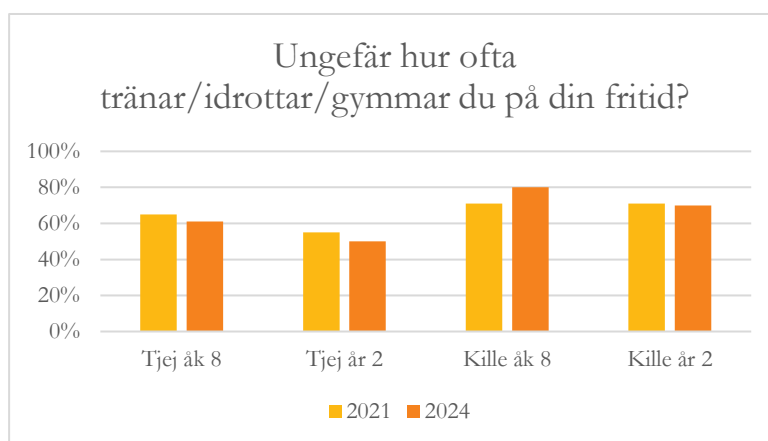
Andelen killar som

tränar/idrottar/gym flera gånger i veckan har ökat för åk 8 sedan LUPP 2021 men minskat för killar i år 2.

Vad gäller tjejer har andelen minskat både i åk 8 och i år 2 från 2021 till 2024. Andelen tjejer som tränar flera gånger i veckan skiljer sig åt i bostadsområdena, till exempel, av tjejer i åk 8 som tränar flera gånger i veckan så är andelen 38% i

Andersberg/Linehed/Nyhem med flera jämfört med 76% av tjejerna i

Söndrum/Frösakull/Bergsgård med flera. Bland ungdomar med funktionsnedsättning uppger 73% att de tränar en till flera gånger i veckan. Ser en på samtliga ungdomar som besvarat LUPP landar årets resultat på 75%. Andelen som tränar en eller flera gånger i veckan har minskat med fem procentenheter sedan senaste undersökningen.

²⁵ Det enda jag tänker på är stress och skola.pdf

²⁶ Rekommendationer för fysisk aktivitet och stillasittande — Folkhälsomyndigheten

²⁷ Fakta | Pep-rapporten - Generation Pep

Resultatet visar även att antalet gånger ungdomar tränar per vecka sjunker i gymnasieåldern från ca 70 % i åk 8 till 60 % i år 2. Minskningen är lika stor bland både tjejer och killar. Referensgruppen trodde att en anledning till att antalet gånger man tränar per vecka minskar i gymnasiet kunde bero på att tiden som går att avsätta för fritid och träning minskar i gymnasiet. Samtidigt efterfrågas en mer flexibel träningsform. En annan möjlig orsak till att träningen minskar i gymnasieåldern kan vara kopplingen till att färre är medlem i förening. Referensgruppen menade på att kraven från föreningslivet ökar ju äldre man blir med mer träning och fokus på elitsatsning. Om man inte upplever att man passar in, vill eller har möjlighet att träna så mycket så kanske man väljer att lämna och träna i annan form, till exempel på gym. När träningen sker på egen hand så missar man känslan av att ingå i ett sammanhang, något som referensgruppen lyfte som värdefullt.

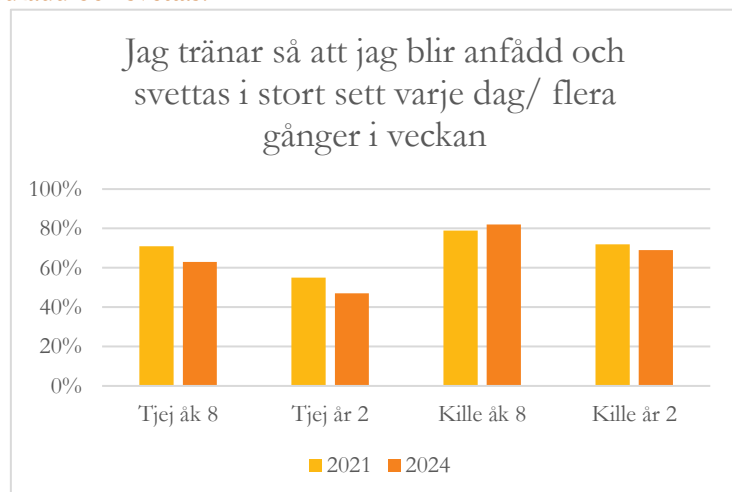
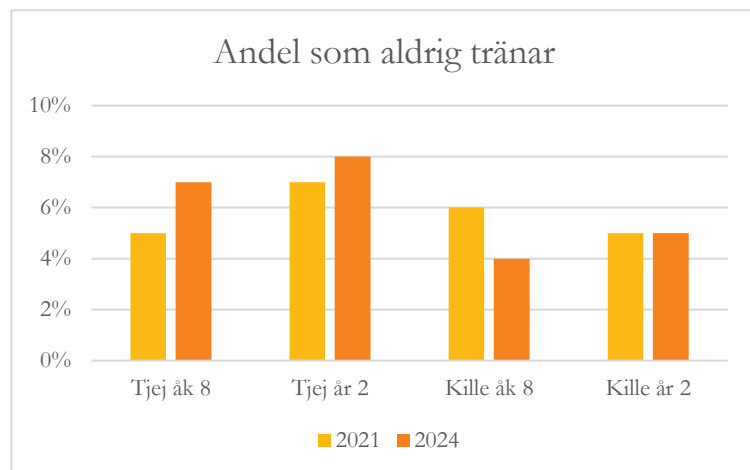
När det gäller killar och tjejer som aldrig tränar och därmed inte kommer upp i rekommendationerna för fysisk aktivitet så har andelen ökat för tjejer i åk 8 men minskat för killar i åk 8 från 2021. För ungdomar i år 2 så har andelen tjejer som aldrig tränar ökat men är oförändrad för killarna. Även här skiljer det sig åt beroende på vilket bostadsområde man bor i, till exempel, av tjejer i åk 8 som aldrig tränar så är andelen 15 % i

Andersberg/Linehed/Nyhem med flera jämfört med 4% av tjejerna i Söndrum/Frösakull/Bergsgård med flera. Av ungdomar med funktionsnedsättning uppger 18% (åk 8) samt 25% (år 2) att de aldrig tränar eller tränar någon gång per år.

I ungdomsbarometern för 2024²⁸ visar tendensen att fler unga killar tränar flera gånger i veckan och att ungdomar som sällan eller aldrig tränar tenderar att minska.

Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd och svettas?

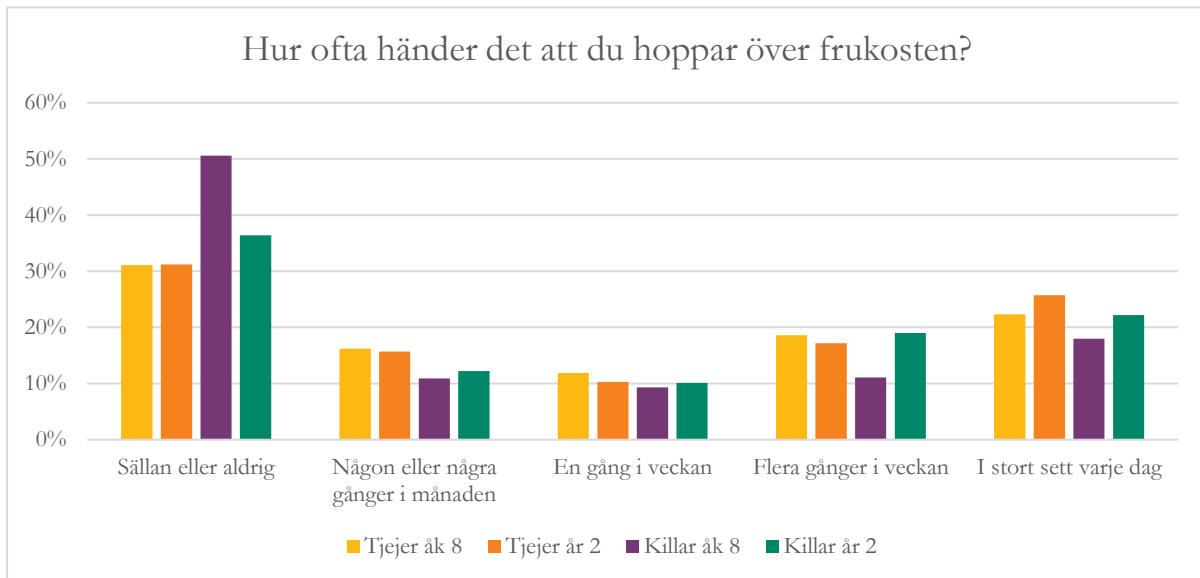
Även här ser vi att andelen som tränar så de blir andfådda eller svettas har förändrats över tid. Andelen som tränar så de blir andfådda eller svettas har ökat för killar i åk 8 men minskar för övriga. Störst förändring syns hos tjejer i åk 8 där andelen minskat från 71% till 63% en minskning med 8 procentenheter. Av ungdomar med funktionsnedsättning uppger 81% i åk 8 samt 63% i år 2 att de minst en gång i veckan tränar så att det blir andfådda och svettas.

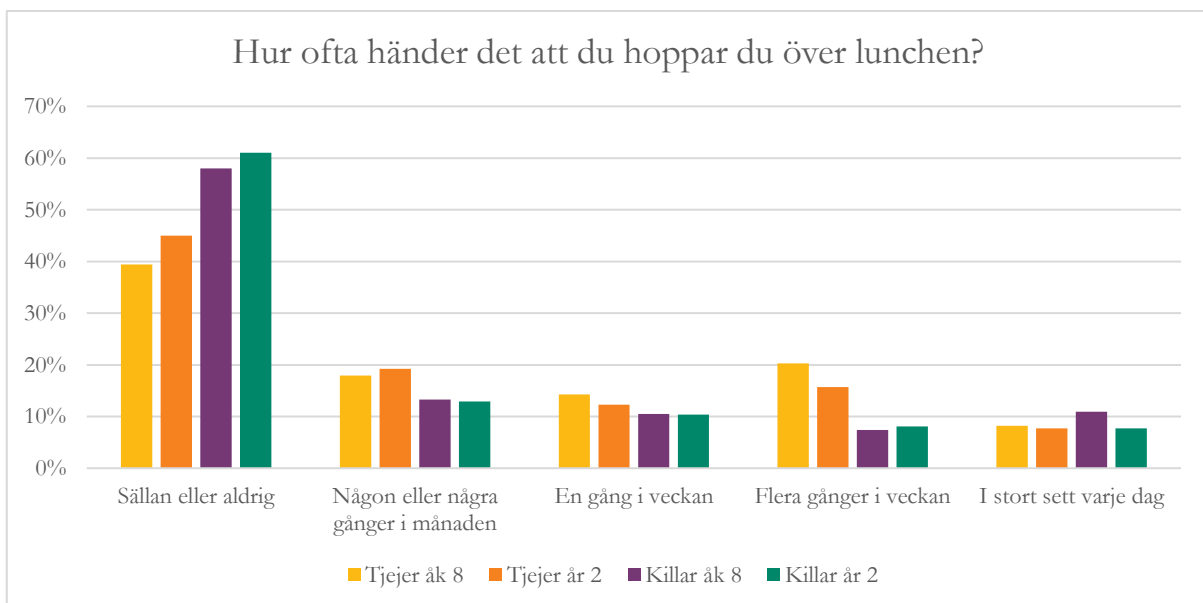
²⁸ Ungdomsbarometern 2024 [Identitet, livsstil och hälsa](#)

Måltider

Det är en stor andel ungdomar både i åk 8 och år 2 som väljer att hoppa över frukosten men något färre som väljer att hoppa över skollunchen. Andelen killar som väljer att hoppa över frukosten nästan varje dag har ökat med 4 procentenheter från 2021. Det är även många som hoppar över frukosten flera gånger i veckan och av dem är representationen högst i år 2. När det gäller ungdomar med funktionsnedsättning är det flest ungdomar i år 2 (33%) som hoppar över frukosten i stort sett varje dag jämfört med övriga grupper²⁹.

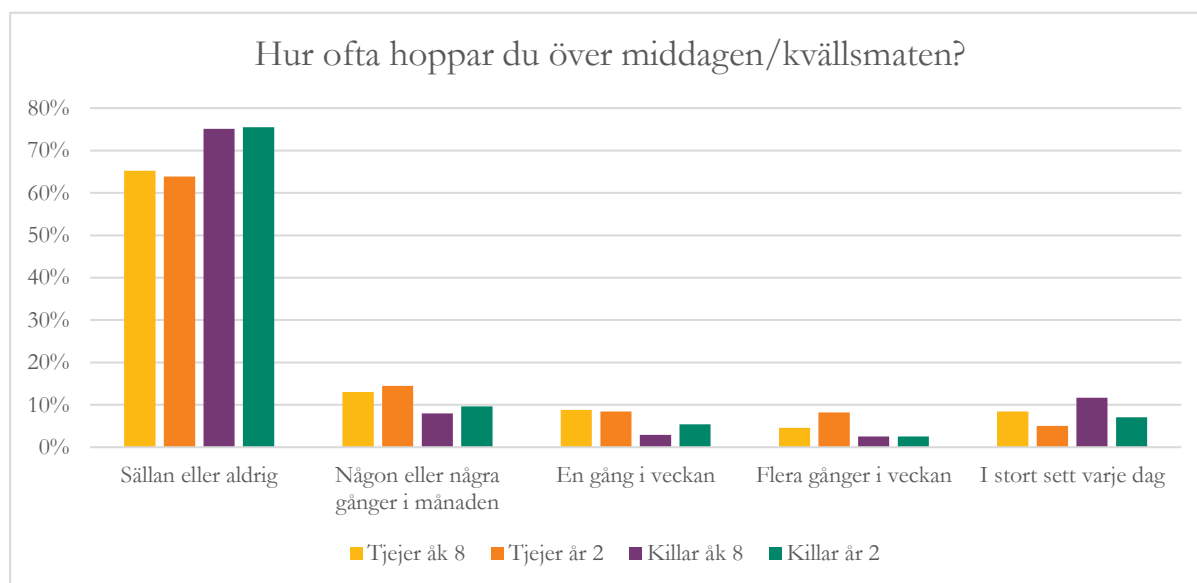
Fler tjejer hoppar över skollunchen flera gånger i veckan än killar i åk 8 och andelen har ökat med 4 procentenheter från LUPP:en 2021. Även för år 2 är det fler tjejer som väljer att hoppa över skollunchen. Bland ungdomar med funktionsnedsättning är det också fler som väljer att hoppa över lunchen, exempelvis är det 20% i åk 8 som hoppar över lunchen flera gånger i veckan och 15% i åk 8 hoppar över lunchen i stort sett varje dag.

Andel som aldrig eller sällan hoppar över kvällsmat/middag är ganska oförändrad jämfört med 2021 för tjejer i åk 8 och för killar/tjejer i år 2. Däremot har andelen killar i åk 8 som aldrig eller sällan hoppar över

²⁹ Microsoft Word - Levnadsförhållanden för barn som har funktionsnedsättning

middag/kvällsmat minskat från 83% 2021 till 75% 2024. Det är 19% av ungdomarna med funktionsnedsättning i åk 8 som uppger att de hoppar över middag/kvällsmat i stort sett varje dag.

Enligt Livsmedelsverket är det viktigt att äta ordentligt. Det är en förutsättning för att klara av skoldagen men även fritiden, det kan bidra till ökad koncentration och ökad kognitiv funktion. Vidare har de tittat på vad det kan bero på att ungdomar väljer att hoppa över skollunchen och tar bland annat upp att hög ljudnivå, trängsel och ont om tid kan påverka³⁰.

I frågan: ”Vet du vart du kan vända dig för att få stöd om du skulle bli illa behandlad eller må dåligt?”, skiljer det sig mellan killar och tjejer, mer på gymnasiet än högskoliet.

Vad behöver unga för att må bra? Folkhälsomyndigheten³¹ publicerade i oktober 2024 en intervjustudie med unga personer (16–25 år) om deras resurser och strategier för att

främja psykisk hälsa. Resultaten visade att unga behöver känna rimliga krav och förväntningar på sig själva och livet i stort. De behöver få utrymme där de kan samla kraft på olika sätt, både för sig själva och tillsammans med andra. De behöver mötas av förståelse och respekt när de inte mår bra och de behöver någon som lyssnar. De behöver känna att de kan vara aktiva och delaktiga i sina livsval och ha makt att påverka vilka vägar deras liv ska ta. De unga behöver också att vuxenvärlden och det omgivande samhället bidrar till en känsla av tillförsikt och förmedlar hopp om framtiden. De behöver även stöd från vuxenvärlden i att rusta sig med livskunskap som gör det möjligt att hantera vardagen och livets utmaningar. Forskning och statistik visar att killar inte söker hjälp i samma utsträckning som tjejer och att det finns en maskulinitetsnorm att förhålla sig till om att vara stark och inte visa tecken på svaghet. Killar är överrepresenterade i självmordsstatistiken. Under den senaste 20-årsperioden har suicidtalet (antal suicid per 100 000 invånare) i befolkningen minskat i de flesta åldersgrupper, utom bland unga³².

Att veta var man kan få stöd

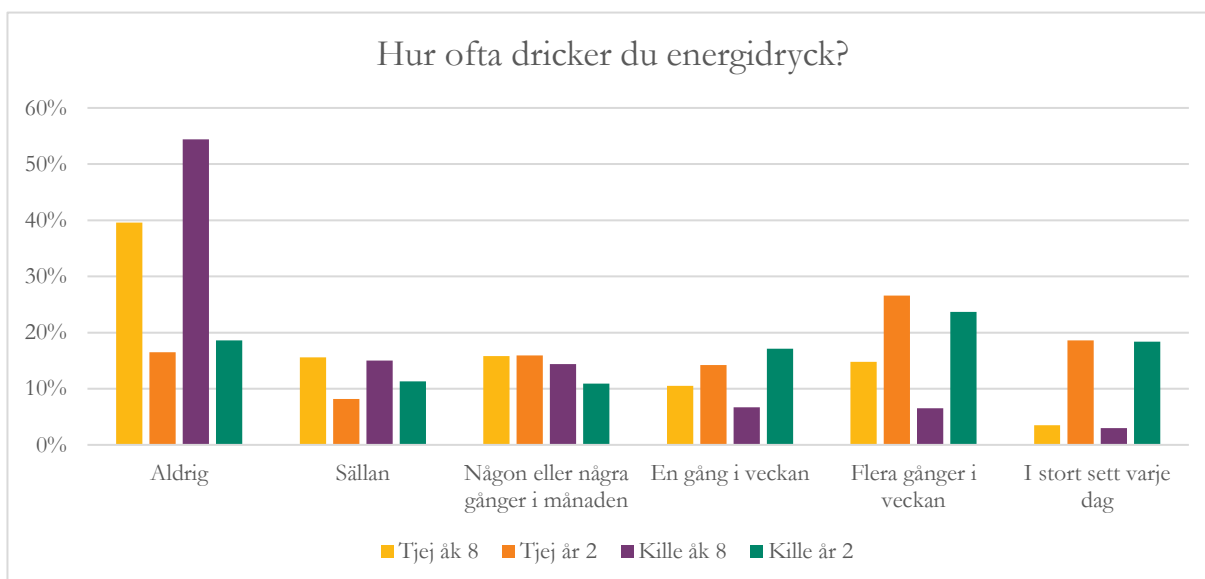
³⁰ Oro och utsatthet kan göra att ungdomar skippar skollunchen

³¹ Vad behöver unga för att må bra? – En intervjustudie med unga personer (16–25 år) om deras resurser och strategier för att främja psykisk hälsa — Folkhälsomyndigheten

³² Statistik om suicid — Folkhälsomyndigheten

Energidryck och koffeintabletter

Energidryck (ny fråga 2024) Ungdomar i åk 8 dricker inte lika mycket energidryck som i år 2. Det är få i åk 8 som dricker energidryck varje dag. De flesta på gymnasiet dricker energidryck och många dricker flera gånger i veckan. Användandet av energidryck är hög på gymnasiet och spridning av hur ofta finns över hela spännvidden. 43 % dricker flera gånger i veckan eller varje dag.

Det är fler tjejer än killar som dricker energidryck flera gånger i veckan. Det är fler killar än tjejer som svarat att de aldrig dricker energidryck. I övrigt är det inga skillnader mellan könen. Ungdomar med funktionsnedsättning konsumerar oftare energidryck än ungdomar utan funktionsnedsättning och störst skillnad är det i åk 8. Folk tandvården³³ och 1177³⁴ beskriver att de ser oftare tandskador, såsom frätskador, kopplat till drycker med lågt PH värde, dit hör bland annat energidrycker. En fundering är om ungdomar hoppar över måltider och dricker energidryck i stället.

Koffeintabletter. Det är 94 % av de i år 2 som aldrig tar koffeintabletter och 96 % av de i åk 8. De som tar koffeintabletter dagligen eller flera gånger i veckan är 1% för båda årsgrupperna. Det är ingen skillnad i könstillhörighet.

Rökning - cigaretter och e-cigarett

I år fanns det för första gången med en fråga om ungdomarna röker e-cigarett. Det är fler ungdomar som röker e-cigarett än cigaretter.

E-cigarett I åk 8 är det 88 % som aldrig använt e-cigarett och i år 2 är det 67%.

Betydligt fler ungdomar har rökt e-cigarett i gymnasiet än de på grundskolan. Det är 4 - 5% som röker dagligen eller flera gånger i veckan, i båda åldersgrupperna. Det är något fler tjejer i år 2 som röker e-cigarett varje dag eller i stort sett varje dag men procentsatsen är relativt låg för att dra någon generell slutsats.

Cigarett Det är få ungdomar i åk 8 som röker cigaretter. 95 % röker aldrig och endast 1 % röker dagligen eller flera gånger i veckan.

För gymnasieungdomarna är det 78 % som aldrig röker och 2 % som röker dagligen eller flera gånger i veckan. Det är fler, nästan dubbelt så många, killar än tjejer som röker dagligen eller flera gånger i veckan.

Svarsalternativet *aldrig* eller *sällan* har delats upp i två möjliga svar. För att göra jämförelser med tidigare år har svaren slagits samman. Resultatet är att det är färre som röker cigaretter i år jämfört med tidigare undersökningar.

I år svarade ungdomarna till 91% (år 2) och 97 % (åk 8) att de aldrig/sällan röker. För nio år sedan, 2015, var siffran 76% (år 2) respektive 92% (åk 8). Folkhälsomyndighetens undersökning visar att rökning bland unga har

³³ [Energidrycker försämrar tandhälsan | Tandhälsoförbundet](#)

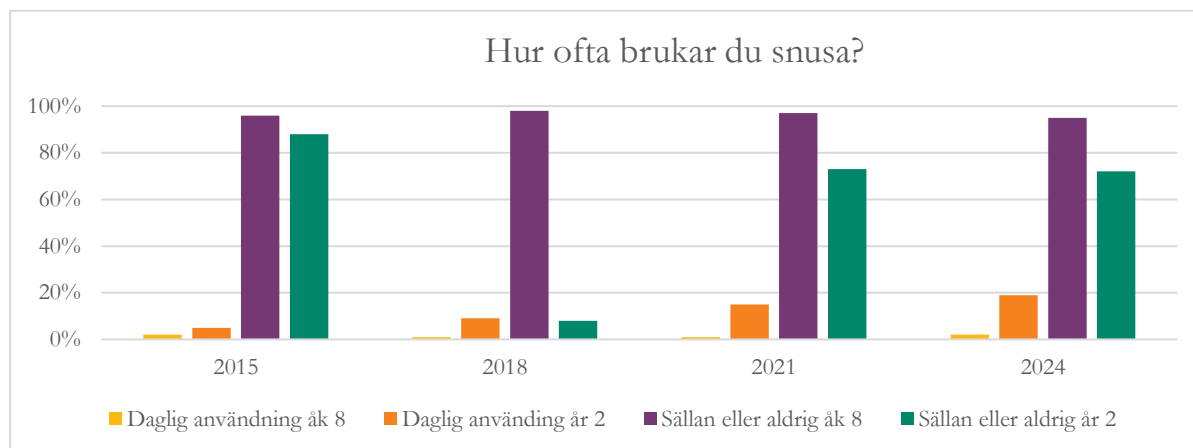
³⁴ [Frätskador på tänderna - 1177-](#)

minskat sedan 2012.³⁵ Folkhälsomyndigheten redovisar även att andelen vuxna som dagligen röker tobak har minskat sedan 2004, bland både kvinnor och män.³⁶

Snusning

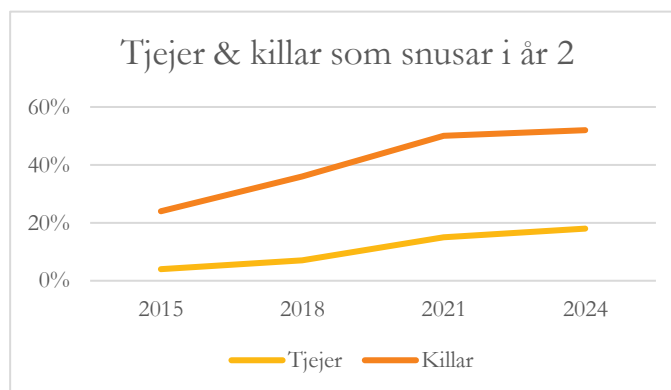
Daglig användning eller aldrig använt.

I åk 8 är det 1 % som snusar dagligen och det har legat stadigt på 1 – 2 % sedan 2015. 91 % av de i åk 8 snusar aldrig. Det är fler ungdomar i åk 8 med funktionshinder, 4,5%, som uppger att de snusar dagligen medan 86,5% aldrig snusar.

På gymnasiet snusar 19 % dagligen. Dagligt användande har ökat med 4 % sedan 2021 och med 14 % sedan 2015. 65 % snusar aldrig. De som sällan eller aldrig snusar, har minskat med 16 %. Av ungdomar med funktionsnedsättning uppger 21 % att de snusar i stort sett varje dag, medan 63,5% aldrig snusar. Det är fortfarande fler killar än tjejer som snusar varje dag (gäller båda åldersgrupperna).

Ökningen av snusningen i år står tjejerna i gymnasiet för. Snusning bland tjejer har ökat för tjejerna med 17% sedan 2015. Den mest markanta ökningen för tjejerna visade sig mellan åren 2018 och 2021. Ökningen var då 11 % och 2024 har det fortsatt att öka. För killarna på gymnasiet har det skett en ökning med 14% sedan 2015 men en minskning med 1 % sedan föregående LUPP.

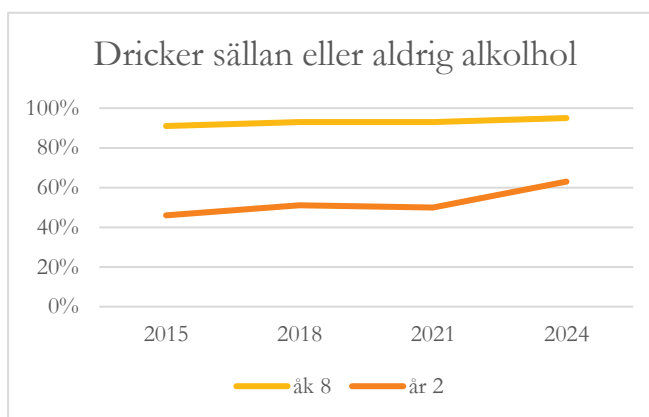
³⁵ Ungas bruk av tobaks- och nikotinprodukter — Folkhälsomyndigheten

³⁶ Vuxnas bruk av tobaks- och nikotinprodukter — Folkhälsomyndigheten

Alkohol

Att sällan eller aldrig dricka alkohol.

89 % av de i åk 8 och 45% av de i år 2 dricker aldrig alkohol. Ungdomarna uppger att de dricker mindre alkohol än tidigare. För att kunna göra jämförelse med tidigare LUPP behöver svaret aldrig och sällan dricka alkohol slås samman. Den markanta skillnaden är att fler gymnasieungdomar svarar att de aldrig eller sällan dricker alkohol. Att dricka någon eller några gånger i månaden gör 27 % av år 2 och 3% av i åk 8. Det är ingen skillnad mellan könen.

* I årets LUPP har svarsalternativet aldrig och sällan delats på två, för att göra en jämförelse behövdes svaren räknas samman. Det är ingen skillnad mellan könen för de som svarar att de sällan eller aldrig dricker alkohol. I svarsalternativen för vad som räknas till alkohol ingick; starköl, starkcider, alkoholisk vin eller sprit.

Att dricka alkohol ofta.

Det är ett fåtal som dricker alkohol varje dag eller flera gånger i veckan men det är några som gör det. För de i åk 8 är resultatet lågt och det är likvärdig med tidigare år. Det ligger i år på 1% och 2015 var det 2%.

Resultatet för de i år 2 som dricker varje dag eller flera gånger i veckan, har minskat från 4% förra undersökningen och ligger i år på 2%. 2015 var resultatet även 2%. Däremot är det för de i år 2 endast killar som har svarat att de dricker flera gånger i veckan eller varje dag.

Att dricka alkohol en gång i veckan gör 8 % i år 2 och 2% i åk 8. Anmärkningsvärt är att det finns 1% i båda grupperna som dricker alkohol varje dag.

Att känna sig full.

Av de som dricker alkohol på gymnasiet är det hälften som sällan eller aldrig dricker så mycket så de känner sig fulla. 1% dricker dagligen så mycket att de känner sig fulla. 1% gör det flera gånger i veckan, 8 % en gång i veckan och 43 % någon eller några gånger i veckan.

I grundskolan är det totalt färre antal ungdomar som dricker så mycket att de känner sig fulla. 70 % dricker sällan eller aldrig så mycket så att de känner sig fulla. För denna åldersgrupp sker ingen ökning till dricka någon gång eller några gånger i veckan utan det är fortfarande ett fåtal.

Att få tag på och få lov att dricka alkohol.

Det vanligaste sättet att få tag på alkohol är;

Plats	För åk 8	%	För år 2	%
1	Tar från mina föräldrar utan att de vet om det eller på annat sätt	32	Får från kompisar, kompisars syskon, flickvän/ pojkvän/partner	41
2	Kompisar, kompisars syskon, flickvän/ pojkvän/ partner	28	På annat sätt	37
3	Får från mina föräldrar	25	Får från mina föräldrar	27
4	Får från annan vuxen	21	Får från annan vuxen	26

Ungdomar i år 2 (37%) uppger att de skaffar alkohol på annat sätt, vad annat sätt är kan enbart spekuleras i. Det är dock inte något av de andra svarsalternativen;

- Köper själv i affären
- Beställer på internet
- Handlar utomlands
- Tillverkat själva
- Från syskon

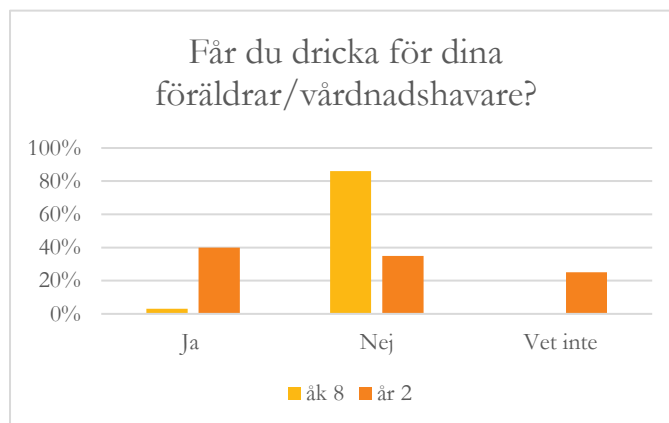
Dessa andra alternativ har endast några få procent, något alternativ hade 15 %.

De äldre tar inte alkohol från sina föräldrar medan det ligger på första plats för de yngre.

Får ungdomar dricka för dina föräldrar?

De flesta ungdomar i åk 8 får inte dricka alkohol för sina föräldrar. 40% av ungdomarna i år 2 får dricka alkohol för sina föräldrar. Detta kan höra ihop med att flera ungdomar kan ha fyllt 18 år.

På gymnasiet är det fler killar (30%) än tjejer (20%) som inte vet om de får dricka för sina föräldrar. Det är fler tjejer (44%) än killar (36%) som får dricka alkohol för sina föräldrar.

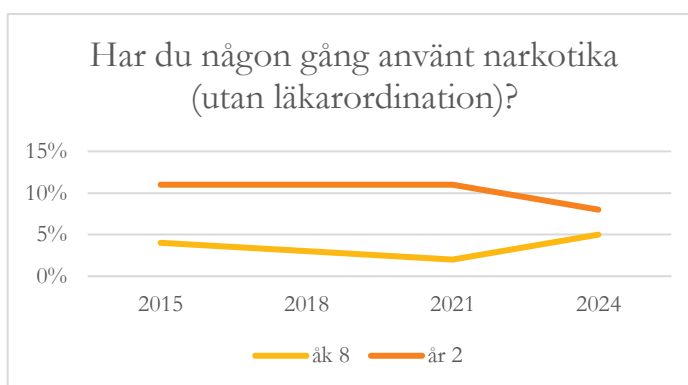
De flesta ungdomar (92% i år 2 och 95% i åk 8) har aldrig använt narkotika (utan läkarordination). Av ungdomar med funktionsnedsättning uppger 90% i åk 8 samt 82% i år 2 att de aldrig har använt narkotika.

Användandet av narkotika har ökat för de yngre och minskat för de äldre ungdomarna.

Även om de flesta ungdomar inte har använt narkotika är det fler ungdomar i åk 8 som har använt narkotika än tidigare. Vi har en återgång till resultat som för 9 år sedan. Det är ingen skillnad mellan könen.

Om procentsatserna tycks relativt låga bör det påtalas att det rör sig om cirka 90 ungdomar i Halmstad som i år har använt narkotika ett fåtal eller flera gånger. Då behöver vi komma ihåg att vi inte har frågat de som går i 9:an på grundskolan eller de som går i 1:an eller 3:an på gymnasiet.

Narkotika

Typ av narkotika som har använts

I LUPP finns frågan om vilken eller vilka typer av narkotika som ungdomen har använt. Utifrån antal svar visar undersökningen att flera har använt fler än en typ av narkotika.

De flesta har använt hasch eller marijuana (cannabis). Därefter har de använt receptbelagda centralstimulerande läkemedel (ex ADHD-medicin som Ritalin, Concerta). Ungdomar med funktionsnedsättning i åk 8 uppger att de i första hand använder receptbelagda sömnmedel eller lugnande läkemedel (ex. Stilnoct, Stesolid) samt hasch/marijuana i år 2.

I övrigt är de jämnt fördelat på några som använt andra typer som tex; Ecstasy, LSD, amfetamin, kokain, Spice eller liknade rökmixar, receptbelagd sömnmedicin, heroin, GBH, annan narkotika eller som inte vet vad de har använt.

Att få tag på narkotika

40% får tag på narkotika på orten, 20% från någon person på annan ort, 8% beställer på nätet och resten på annat sätt. Detta gäller för de i år 2. För de i åk 8 är siffrorna ungefär de samma. Det är ingen skillnad mellan könen.

Lustgas. Enkäten har inga frågor om lustgas. Önskvärt att frågan tas med i kommande LUPP då antalet larm till Giftinformationscentralen ökar i alarmerande takt.³⁷

³⁷ [Olustig ökning av lustgassamtal - Giftinformationscentralen](#)

Spel om pengar

Spel om pengar är en ny fråga i årets LUPP.

Att aldrig eller nästan aldrig spela om pengar.

Det är 81 % av ungdomar i år 2 som aldrig spelar om pengar och 91% av åk 8. Slår man samman de som *aldrig* eller *sällan* spelar om pengar är det 90% av de i år 2 och 95 % av de i åk 8. Av ungdomar med funktionsnedsättning uppgår 88% (åk 8) samt 92% (år 2) att de sällan eller aldrig spelar.

Däremot är det 3 % i båda årsgrupperna som dagligen eller flera gånger i veckan spelar om pengar och på gymnasiet är det i stort sett bara killar. Det är nästan 8% (åk 8) med funktionsnedsättning som spelar dagligen eller flera gånger i veckan, men endast 1% i år 2. Vad skillnaden beror på är svårt att säga.

Folkhälsomyndighetens statistik visar att spelandet har minskat under 2000-talet, men omsättningen ökar. Även regelbundet spelande har minskat. Spelande är vanligare bland män än bland kvinnor.³⁸

”Spelar på till exempel fotbollsmatcher. Föräldrarna satsar pengar åt barnens räkning, till exempel, fotbolls-VM.”

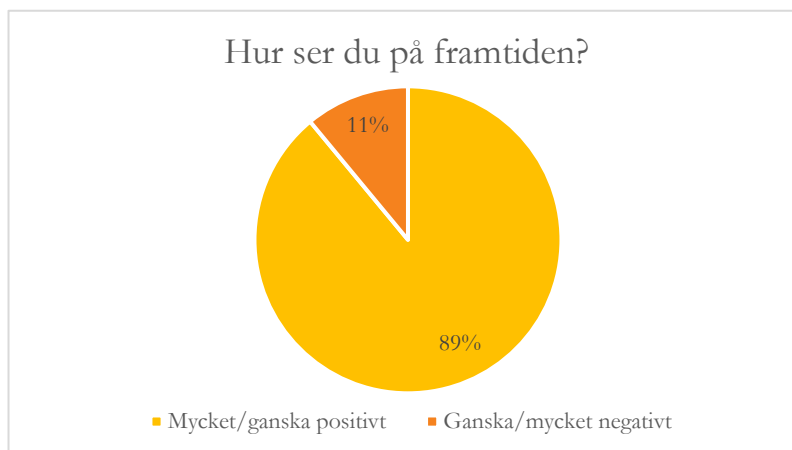
”Spel på skolan. Till exempel pingis på skolan. Den som vinner får kanske 20 kr.”

”Utpressning förekommer., men det är inte så vanligt.”

³⁸ [Statistik om spel om pengar i Sverige - spelprevention.se](http://statistik.omspelompengar.se)

Arbete & Framtid

Enkäten visar att ungdomarna har stor framtidstro. Det gäller både åk 8 och år 2, vilket är viktigt att lyfta fram. I frågan ”Hur ser du på framtiden?” är det i genomsnitt 89% som är mycket positiva eller ganska positiva i hur de ser på framtiden. Majoriteten av båda könen i båda grupperna ser positivt på framtiden, men det är något fler tjejer (12%) i åk 8 som ser ganska eller mycket negativt på framtiden än killar (8%). Mellan tjejer och killar i år 2 är det ingen skillnad. Av ungdomar med funktionsnedsättning ser 83% ganska eller mycket positivt på framtiden. HBTQIA+ungdomar ser något mindre positivt på framtiden än övriga ungdomar.

Sommarjobb och extraarbete

Tre fjärdedelar av ungdomarna i år 2 uppger att de haft ett sommarjobb och i åk 8 är det 18% som haft det. Den vanligaste kontakten för att få ett sommarjobb är familjen och släktingar, 69% i åk 8 samt 45% i år 2. I år 2 är det 31% som fick sommarjobb genom kommunen, endast 11% i åk 8. I år 2 var det 31% som fick sommarjobbet efter att själva kontaktat arbetsplatsen. För ungdomarna i referensgruppen var sommarjobb den fråga som de tyckte var viktigast att påverka i kommunen. Många av de svarande ungdomarna har extrajobb (12% åk 8 och 33% år 2), och det är många som vill ha ett extrajobb. I åk 8 är det 51% som vill jobba extra och i år 2 är det 43%. Det kan eventuellt kopplas till det ökade missnöjet med den egna ekonomin.

Det är också 59% i åk 8 och 56% i år 2 som kan tänka sig att starta eget företag i framtiden.

Livet efter grundskolan och gymnasiet

Efter grundskolan är det majoriteten av åk 8 som vill studera vidare, 56% i kommunen, 19% i en annan kommun samt 9% vill studera vidare men vet inte i vilken kommun. Det är 5% som vill börja arbeta. Det är fler tjejer som vill studera vidare efter grundskolan än killar. På frågan vad de tror att de kommer att göra så är det 33% som tror att de kommer att studera på ett högskoleförberedande program, 12% på ett yrkesprogram och 31% är osäkra på vilket program de ska välja efter grundskolan.

I år 2 är det 25% som vill studera vidare på högskola eller universitet i Sverige, 6% vill studera utomlands. Att börja arbeta i kommunen, i Sverige eller utomlands är det 31% som vill göra. En femtedel av ungdomarna i år 2 vill resa efter avslutade studier. På frågan vad de tror att de kommer att göra så är det 25% som tror att de kommer att studera på högskola eller universitet, 3% som tror att de kommer att göra det utomlands. 34% av de svarande ungdomarna tror att de kommer att arbeta i kommunen (29%), i Sverige (9%) eller utomlands (4%). Det är en högre andel killar som uppger att de vill börja jobba direkt efter gymnasieskolan jämfört med tjejerna. 64% av killarna och 48% av tjejerna i år 2 kan tänka sig att starta eget företag efter gymnasiet och nästan 6% av killarna har redan gjort det, medan 1% av tjejerna har gjort det.

Bland ungdomar som har besvarat anpassad enkät är osäkerheten kring vad de vill göra efter att ha slutat större, hälften vet inte, en tredjedel vill börja jobba och en tiondel vill fortsätta studera.

Av samtliga svarande i åk 8 och år 2 på gymnasiet uppger 60 elever att de redan har startat ett företag och 1143 ungdomar svarar att det skulle kunna tänka sig att starta ett företag i framtiden. Killarna (66%) uppger också i

högre grad att de kan tänka sig att starta eget företag i framtiden än tjejerna (54%) och nästan 4% av killarna har redan startat eget företag.

Bo kvar i kommunen eller flytta?

Av ungdomarna i åk 8 är det nästan hälften som inte har tänkt på om de ska bo kvar i kommunen eller inte. Det är 34% som tänker sig att bo kvar och 18% som inte tänker det. Tjejerna uppger också i något högre grad att de tror att de kommer att flytta från kommunen efter grundskolan än vad killarna gör. De vanligaste anledningarna till att flytta är arbete 49%, fortsatta studier 41%, fritidsintressen 32%, närheten till en större ort/stad 29%. Av ungdomarna i år 2 är det 67% som tänker bo kvar och 33% som tänker flytta. För ungdomarna i år 2 är de vanligaste orsakerna till flytt; studier 51%, arbete 48%, närmare till större ort/stad 25%, fritidsintressen 23%.

På frågan vilka som är de bästa anledningarna att bo i Halmstad kommun uppger båda åldersgrupperna familj och släkt (57%), kompisar samt flickvän/pojkvän (48%) samt fritidsintressen (35%). För ungdomar i åk 8 är det sedan möjligheten till fortsatta studier (33%) samt möjligheten till arbete (30%) som är de bästa anledningarna att bo i kommunen. Ungdomarna i år 2 har närheten till naturen (29%) samt en bra miljö för barn att växa upp i (28%) på sin lista.

I dialog med referensgruppen med ungdomar ställdes frågorna kring deras framtidstro:

- *Vad är det som skapar hopp?*
- *Vad positivt?*
- *Vad negativt?*

"Halmstad är inte så stor stad. Det finns inte så mycket att välja på (utbildning) om det inte finns i Halmstad."

"Det finns massor av jobb som inte fanns innan."

"Det finns mycket att välja på att göra i Halmstad. Allt finns i Halmstad."

"Man kan också plugga och sedan flytta tillbaka."

"Man kan bestämma över sig själv och välja en utbildning."

"Finns bra utbildningar - många alternativ att välja."

Avslutning

Rapporten visar en indikation på hur unga i Halmstad upplever sin vardag utifrån statistisk. För att få en fördjupad förståelse för svaren behövs samtal och dialog med unga. Analysgruppen fick en god dialog med de ungdomar som deltog i referensgruppen. Ungdomarnas tankar kring frågorna bidrog med ungas perspektiv utifrån olika kontexter och förstärkte analysgruppens förståelse och analys. Att skicka ut en enkät innebär ett ansvar att ta hand om svaren och arbeta vidare med resultatet under längre sikt.